

Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (HST) = 40 kan. dolarů
Cena 1,91 + 0,05 (HST) = 2,00 dolary.

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou noviny
předplaceny, je v pravém
horním rohu štítku!
ISSN 1186-9283 (Print)
ISSN 1923-1784 (Online)

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
647/728-0654
Praha: 222-261-811
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÉ NOVINY - CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

No. 9.

(519.)

Vol. 23.

satellite 1-416

Thursday,

May 16,

2013

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
satellite1-416.com — zpravy.org — zpravy.ca — spravy.ca

Finále: Minulost pronásleduje nejen nás, ale i (východní) Němce

Nevím proč, ale v poslední době se mi honí v hlavě proces se Siňavským a Danielem. První velký proces po pádu Nikity Sergejeviče Chruščova. Andrej Siňavskij, který publikoval pod pseudonymem Abram Terz byl odsouzen k osmi letům vězení. Julij Daniel, jehož pseudonym byl Nikolaj Aržak dostal o tři roky méně. Siňavskij později emigroval do Francie, zatímco Daniel odmítl emigrovat a zemřel v Rusku ve věku 63 let 30. prosince 1988.

Když jsem vyjel poprvé na Západ v roce 1968, tak jsem se dověděl, že u katedrály svatého Pavla v Londýně je nějaký obchod, kde dávají zadarmo lidem z Východu zakázanou literaturu. Mezi knihami jsem objevil i *Proces se Siňavským a Danielem* a také tenkou knížku od Andreje Siňavského *Rampouch*. Hned první večer jsem ji přečetl. Nádherná napínavá, o člověku, který se ponoří do minulosti a najednou prasknou všechny bariéry a stane se vševedoucím. Ví, co se stalo nejen v minulosti, ale i dokáže předvídat budoucnost a doví se, že ženu, kterou miluje zabije o dva měsíce později rampouch, který spadne ze střechy. Čím víc bojuje proti narůstajícímu kusu ledu na střeše jednoho domu, tím víc připravuje smrt toho, koho miluje. Nakonec se pokusí o útěk z Moskvy, což je podezřelý. Při pokusu o útěk je chytne policie. Jeho zatknou, ale ona není podezřelá, protože se chová normálně. V posledním okamžiku před zatčením vysloví varování: „Nechod 7. února do té a té ulice!“ A v ten okamžik si uvědomil, že ji vlastně touto větou odsoudil k smrti. Příběh jsem četl v Londýně před 45 léty a pamatuji si ho celkem dobře až na jméno té ulice, kde byl rampouch a tuším, že jeho přítelkyně se jmenovala Nataša. Od té doby jsem sledoval každou zmínku o Andreji Siňavském a neutekla mně ani diskuse, kterou měl po propuštění z vězení s pozdějším nositelem Nobelovy ceny za literaturu, německým spisovatelem Güntrem Grassem. Grass Siňavskému vyčítal, že publikuje v pravcovém tisku. Siňavskij mu oponoval, že by svoje články klidně publikoval i v *Pravdě*, ale ta že mu je neotiskne. Tehdy mi připadal Grassův argument malicherný. Dnes pro tento argument mám větší pochopení.

Před nedávnem přijela do Toronta delegace senátorů z ODS. Na setkání se hovořilo o hrůzách nástupu komunismu. Jestli bude zakázána Komunistická strana Čech a Moravy... Bla, bla, bla atd.

CHRISTIAN SCHWOCHOW: LISTOPADOVÉ DÍTĚ

JURAJ NVOTA: KONFIDENT

Ale bohužel tam nepadla zmínka o tom, že ODS stála za jediným čistě politickým procesem po roce 1989 s olomouckým řidičem autobusu Romanem Smetanou.

Tento příběh inspiroval autorskou dvojici Vít Klusák - Filip Remunda k natočení dokumentu o tomto procesu. Roman Smetana jako řidič autobusu byl znechucen jezdit s autobusem městské dopravy a propagovat před volbami zkorumpované politiky, mezi nimi i bývalého ministra vnitra Ivana Langra. Aby ukázal, jaká je to fraška, namaloval politikům *tykadla*. Byl odsouzen soudkyní, která byla manželkou právě Ivana Langra. Samotný Ivan Langr se i ve filmu objeví.

Na dotaz, proč tento samostatný řidič nepodal stížnost proti soudkyni, která nemohla být nestrannou, odpověděl, že chtěl, aby vynikla právní fraška v celé nahotě. Proti procesu podal stížnost bývalý ministr spravedlnosti Pospíšil, ale tato stížnost byla zamítnuta.

Kuriózní na celém příběhu je, že se Roman Svoboda dostane jako zvukař na tiskovou konferenci premiéra Nečase po prohraných volbách a ptá se ho, jestli si myslí, že patří za mříže. Nečas je zcela vyveden z míry a později prohlásí, že to byla chyba podávat trestní oznámení, nikoliv proto, že se tím omezuje svoboda projevu, ale proto, že tím ODS ztratila na popularitě. Vskutku zásadové prohlášení politika. Mezitím se stala *tykadla* folklorem a autoři dokumentu sami malují v Praze na plakáty za přihlížení policistů jednomu z poslanců *tykadla*.

Hrdina filmu Roman Smetana po setkání s premiérem Nečasem odmítl interview pro TV Nova. Odmítl televizní stanici, která po řadu let vymývá českému diváku

mozek. Zde bych řekl, že dal přednost pozici Güntra Grasse. Jak tvrdili autoři snímku, bylo pro ně setkání se samostatným řidičem autobusu nadějí a osvěžením, že někdo takový ještě existuje.

Otázkou svobody slova se zabýval i jiný film, který v Plzni nebyl, ale viděl jsem ho při promítání pro torontský festival HOT DOC, *Freedom for Pussy Riot*. Zatímco o Siňavském a Danielovi jsou v české verzi Wikipedie dvě nebo tři řádky, o *Pussy Riot* je toho poměrně dost. Jsou častokrát přirovnávány k české skupině *Plastic People of the Universe*. *Pussy Riot* překvapovaly neočekávanými vystoupeními na střeších autobusu, v metru líbaly policisty a 21. února 2012 vzbudily pobouření koncertem v kostele Katedrály Krista Spasitele. Text jejich modlitby, kdy kritizovaly spojení ruského patriarchy Kirilla a dalších duchovních s Kremlem je označován jako *punková modlitba*: „Bohorodičko, vyžeň Putina...“ Z dokumentu, kde jsou záběry přímo z moskevského soudu je vidět, že i Naděžďe Tolokonnikovová, Jekatěrině Samucevičová a Mariji Aljochinové šlo o svobodu projevu. Během soudního procesu obzvláště Naděžďa hovoří velice statečně a pojmenovává věci pravým jménem. A jak na to reaguje státní moc? Pochopitelně se pokusila je rozdělit, zatímco Naděžďa a Marija jdou sedět natvrdo, Jekatěrina vyvázla s podmínkou.

A opět jsem si vzpomněl na jiného disidenta, Alexandra Solženicyna. Jeho knihu *Jeden den Ivana Děnísoviče* pokládám za jednu z nejlepších, kterou jsem kdy v životě četl; člověka statečného, který se ale upnul k

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 3

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

P.P.I.C. Accounts # 1001583

GST Business # 86957 0572 RT0001

Paid in Toronto

CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

published by ABE

P.O. Box 176, Station „E“,
Toronto, Ont. M6H 4E2

Telefon: 416/530-4222, 647/728-0654

E-mail: abe@zpravy.ca

abe@satellite1-416.com

www.satellite1-416.com

www.zpravy.org

www.zpravy.ca

Česká adresa: ABE/ČIŽINSKÁ
Štefánikova 387, 500 11 Hradec Králové 11

Tel.: 222-261-811

ISSN 1186-9283 (Print)

ISSN 1923-1784 (Online)

Advertising rates: 22.00 per inch/col.

\$ 1.65 CDN per line/col.

Předplatné:

v Kanadě \$ 38,10 + \$ 1,90 (GST) = \$ 40,00,

pro ostatní svět CND/US \$ 60.

v ČR 1000 Kč, na Slovensku 40 eur.

PDF elektronicky \$ 22 -

V ČR 200 Kč, na Slovensku 8 eur.

Churches

ČESKÉ A SLOVENSKÉ BOHOSLUŽBY V TORONTĚ

Římsko-katolický kostel sv. Václava (R.C. Church of St. Wenceslaus), 496 Gladstone Av., Toronto, Ont. M6H 3H9.
Internet: www.katolik.ca. Bohoslužby: neděle v 10:30, pátek 19:00. Duchovní správce: Rev. Libor Švorčík. Tel.: 416/532-5272, fax: (416) 516-5311.

Římsko-katolický kostel sv. Cyrila a Metoda (R.C. Church of St. Cyril and Methodius), 5255 Thornwood Drive, Mississauga, Ont. L4Z 3J3. Slovenská omša: Ne.: 11:00, po a št.: 8:00, út., st. a pá.: 19:00, 1. so 18:00. Anglická: Ne.: 9:00 a so.: 17:00. Farář: J. Vaňo. Kaplan: E. Rybánský. Tel.: 905/712-1200, fax: 905/712-0974.

Slovenský evanjelický kostol augsburgského vyznania sv. Pavla (Slovak Evangelical Lutheran Church of St. Paul), 1424 Davenport Rd., Toronto, Ont. M6H 2H8. Tel.: 416/658-9793. Rev. Ladislav Kozák, Bohoslužby: neděle: 10:45.

Slovenský grécko-katolický kostol sv. Marie (Slovak Greek Catholic Church of St. Mary), 257 Shaw St., Toronto, Ont. M6J 2W7. Tel. 416/531-4836. Bohoslužby: 9:00 angl., 10:30 slov.

Luteránský kostel sv. Lukáše, (Lutheran Church of St. Luke), 3200 Bayview Ave. (Bayview a Finch), Toronto. Rev. Dušan Tóth. Nejbližší bohoslužby:

Československý baptistický sbor KITCHENER-WATERLOO: German Gospel Church, 223 Union St.E. Informace o bohoslužbách: 289/242-0635

Moravští bratři (Moravian Brothers Church): Bohoslužby pouze anglicky-neděle v 11:00. 7 Glenora Ave. Toronto, Ont. M6C 3Y2. Tel.: 416/656-8661. Duchovní správce: Rev. Margaret Hassler, Pastor, e-mail mkhassler@yahoo.com

Kat. bohoslužby mimo Toronto
Burlington: Holy Sepulchre Cemetery-neděle 15:00 hodin. Středa 18:00. Duch. správce: Jiří Macenauer St. Adalbert R.C. Mission, 464 Plains Rd. W., Burlington L7T 1H2. Tel.: 289/337-2911

Kingston: Kaple Newman House, 192 Frontenac Street. Nejbližší bohoslužby: 18. května a 15. června 2013 v 11:00

Ottawa: Kostel sv. Leopolda Mandiče: (Lyndale a Hirschey): 170 Hinchey Avenue. Nejbližší bohoslužby: 18. května a 15. června 2013 v 17:00.

Montreal: Kaple Loyola High School, 7272 Sherbrooke Street. Nejbližší bohoslužby: 19. května a 16. června 2013 v 11:00.

Vineland: St. Helen's Church R.C. Parish, 4156 Maple Grove Rd. Bohoslužby 31. března 2013 v 16 hodin.

Sokol Toronto

Cvičení pro děti je každou sobotu
od 16:30 do 18 hodin
v Magnetic Dr., Unit 21, , North York;

Cvičení pro dospělé je každou středu
od 20 do 21:30 hodin.
v G.Harvey C.L., 1700 Keele St.,
Informace: Marie Crhakova: 416/242 - 5914

Slovak House - Slovak Infocentre

8 Clarence Square, Toronto
Otvoreno: Středa 15:00-17:00
Tel.: 416/689-9889

E-mail: info@slovakhouse.org
www.slovakhouse.org

Česká televize Nová vize

vysílá v Ontariu vždy v sobotu v 10:00 hodin
opakování v úterý v 7:30 hodin
na stanici OMNI 1 (V Torontu kanál 47/kabel 4, 169 a 520)
E-mail: slepckovam@sympatico.ca.

Slovenská televize Slovenský svet

vysílá v Ontariu vždy v sobotu v 10:30 hodin
opakování v úterý v 8:00 hodin
na stanici OMNI 1 (V Torontu kanál 47/kabel 4, 169 a 520)
E-mail: katarina@creativepostinc.com

Informační a imigrační středisko ČSSK

Porady a ověřování dokladů po předchozím zavolání
Poštovní adresa je:
P. O. Box 564, 3044 Bloor St. W., Toronto, Ont. M8X 2Y8
Tel.: 416/925-2241, fax: 416/925-1940
E-mailové adresy: Ústředí: ustredi@cssk.ca
Torontská odbočka ČSSK: Toronto@cssk.ca
Webová adresa ČSSK: www.cssk.ca

Torontská odbočka ČSSK

Telefon: (416) 762-6846

Masaryk Memorial Institute Inc.

450 Scarborough Golf Club Rd., Scarborough, Ont. M1G 1H1
Tel.: (416) 439-4354, Fax: (416) 439-6473

Knihovna na Masaryktownu

Středa: 16:00-21:00.

Tel.: 416-439-0792

Klub seniorů při Osadě svatého Václava

496 Gladstone Ave., Toronto
se schází (kromě měsíců července a srpna)
každou první a třetí středu v měsíci ve 13 hodin,
před tím jsou od 12 hodin bohoslužby.

Satellite 1-416

jsou nezávislé noviny reflektující různé názory, které se nemusejí vždy shodovat s názory redaktora těchto novin.
Jsme přesvědčeni, že výměna myšlenek a názorů slouží vzájemnému pochopení a porozumění.
Naším úkolem není říkat čtenáři, co si má myslet, ale předat mu informace, z kterých si může udělat svůj vlastní názor.
Přebírání původních článků a informací je možné, pokud se nezmění charakter článku a pokud nebude porušena rovnováha, která se diskusí sleduje.
Všechny články v našich novinách musí být podepsané a autor zodpovídá za správnost údajů v nich uvedených.

We acknowledge the financial support
of the Government of Canada through Canada Periodical Fund
of the Department of the Canadian Heritage.

Kalendář

www.kalendar.zpravy.ca

25. 5. (so) 18:00
Filmotéka Klubu Martina Rázusa
Hala kostola sv. Pavla
1424 Davenport Rd., Toronto

1.6. (so) 18:00
Juniales
Dušan Gruň
Marka Rajna, Jan Vaculík
Zolo Lebo, Avelanche
Banquet Hall of Cyril and Methodius
Church
5255 Thornwood Dr., Mississauga

2.6. (ne) 16:00
Dušan Gruň
v restauraci Praha na Masaryktownu
450 Scarborough Golf Club Rd.

5.6. (st) 19:30
Dušan Gruň
v restauraci Golden Pheasant
v Mississauze

15. 6. (so) 18:00
Filmotéka Klubu Martina Rázusa
Hala kostola sv. Pavla
1424 Davenport Rd., Toronto

22. 6. (so)
Český a Slovenský den
na Masaryktownu

30. 6. - 20. 7.
Dětský tábor Hostýn

Naše internetové stránky

Satellite 1-416

Výběr z článků v našich novinách.
Aktuální vždy v den vyjítí novin.

www.satellite1-416.com

www.zpravy.ca

www.satellite416.com

www.spravvy.ca

Toto číslo v PDF

www.9.satellite1-416.com

www.9.zpravy.ca

www.9.spravvy.ca

Kalendář

Co se připravuje
v krajské komunitě v Kanadě
www.kalendar.satellite1-416.com
www.kalendar.zpravy.ca

Nové divadlo

O jednotlivých představeních
Nového divadla v Torontu
www.divadlo.zpravy.ca

Jak vyjdeme v roce 2013

9. - 16. 5. 2013
10. - 13. 6. 2013
11/12. - 18. 7. 2013
13. - 15. 8. 2013
14. - 5. 9. 2013
15. - 26. 9. 2013
16. - 17. 10. 2013
17. - 7. 11. 2013
18. - 28. 11. 2013
19/20. - 19. 12. 2013

FINÁLE

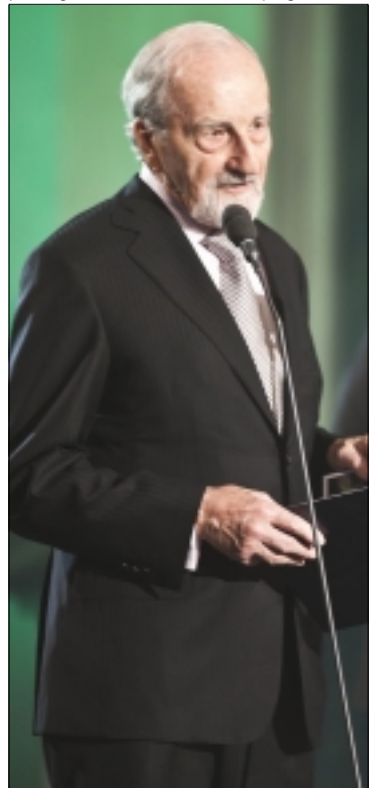
POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 1

pravoslavné církvi s takovou urputností, že před smrtí kývl i na její spojení s Putinem. Zřejmě by nestál za *Nezbednými kočičkami*. Nechci používat vulgárnějších překladů názvu skupiny.

Vratme se však do Plzně a k dvojici Klusák-Remunda a k dalšímu jejich filmu ze seriálu *Český žurnál: Život a smrt v Tanvaldu*. V tomto městečku na severu Čech se na Nový rok 2012 ráno odehrála tragédie. Dva Rómové se na cestě potkají s bílým sousedem. Dojde k rvačce, při které je jeden z Rómů zastřelen, druhý zraněn. Střílí, (prý v sebeobraně) jejich soused. Příběh je jako přes kopírák s nedávnou událostí na Floridě. Zrovna tak i na Floridě verze o sebeobraně byla uznána jako legitimní až do okamžiku, než se zvedl odpor veřejnosti. V Tanvaldu se odpor veřejnosti nezvedl a případ byl dán státní zástupkyní, jinak nekompromisní, Lenkou Bradáčovou k ledu. V závěru filmu se objeví obránce nebo vrah. Jiná verze jeho počínání, něco mezi, se těžko nabízí. Necítí žádnou lítost, pouze vzkazuje svým rómským spoluobčanům, aby se polepšili.

Víta Klusáka, jednoho z autorů snímku ocenila porota Cenou Václava Táborského, která je pro mladé dokumentaristy do 35 let. (Filip Remunda je o nějaký ten pátek starší - nebo naopak). Autoři převzali cenu společně a rozhodli se věnovat alespoň část z ní na pomník na hřbitově v Tanvaldu, kde se tragédie stala.

Ještě výraznější postavu člověka bez svědomí můžeme vidět ve filmu *Vrahem z povolání: Utřpení soudce Karla Vaše*. O této postavě, která se podílí na vraždě generála Helidora Piky, psal nedávno na stránkách *Satellitu* Josef Čermák. Nevinný stařec však necítí naprosto žádné výčitky svědomí, přestože poslal na smrt desítky lidí. Buď jako prokurátor, či za války, kdy nechal střílet do ustupujících vojáků nebo jako jeden z protagonistů německého pogromu v

VÁCLAV TÁBORSKÝ V PLZNI

DAVD ONDŘÍČEK: VE STÍNU

Postoloprtech. „Vždy jsem stál na straně pokroku!“ hrdě říká sám o sobě. V době normalizace působil jako pedagog na Filozofické fakultě. Málo známou skutečností je, že kolem roku 2002 se skupina bývalých politických vězňů pokusila Vaše popraviti. K dokonání pomsty však nedošlo, protože v den akce jeden z vykonavatelů zemřel. Myslím si, že film o něm je pro něj větším trestem. Zajímavý je i jeho vztah s dcerou, která se od jeho činnosti distancovala, odmítla i dědictví po něm, které věnovala na některou z dobročinných nadací, které mají odhalit zločiny komunismu, ale na druhou stranu se o Vaše starala až do smrti. To již ve filmu není, ale doveďel jsem se to na festivalu při diskuzi s autorem scénáře Pavlem Palečkem.

Loňské 25. Finále bylo věnováno polskému filmu, letos to byl (východo)německý film. Zaujaly mne obzvláště dva filmy od režiséra Christiana Schwochowa, *Listopadové dítě* a tříhodinový snímek *Věž*. V prvním filmu jde o příběh mladé ženy, která žije v severovýchodní části Německa se svými prarodiči. Otce nezna, matka prý se utopila v Baltickém moři. Do jejího života vstoupí neznámý muž - profesor z Kostnice, od kterého se doví pravdu, že její matka utekla na Západ s ruským dezertérem, což i po letech je potupné pro rodinu, která později vypočítává, jaké opovření to pro ně znamenalo. Jenže její dcera není dcerou ruského dezertéra, ale jejího bývalého milence Alexandra, který se stal úspěšným doktorem v západním Německu a který zaplatil těžké peníze za útek. Protihodnotou je, že se matka dívky vzdá svého milence, který se v Německu upíjí jako bezdomovec. Žena se uzavře do sebe a krátce po pádu berlínské zdi zemře. Profesor, který přišel za její dcerou o tom ví, ale nechá ji pátrat po matce, aby měl příběh pro svoji knihu. Etická otázka, kam až můžeme jít v případě, že chceme literárně zdokumentovat cizí příběh.

Ve filmu *Věž* se jedná o posledních sedm let v NDR před pádem Berlínské zdi. Příběh se odehrává v Drážďanech, v rodině privilegovaného lékaře. Jeho syn za to, že čte *Mein Kampf*, nikoliv proto, že by s knihou sympatizoval, ale proto, že chtěl vědět, co v knize je, je poslán do armády, kde při vojenském cvičení, kdy zahyne jeden z vojáků prohlásí o NDR, že je to zkurvený stát. Vše se mu sečte jako nepříteli socialismu. Je zavřen. Protože musí trest nasluhovat, je v armádě ještě v roce 1989, při nepokojích v Drážďanech. Opět se postaví proti systému, ale ten již kolabuje.

Režisér filmu Christian Schwochow říká: „Problém je v tom, že naši východoněmeckou historii píší západní Němci a oni vše vidí černobíle, ale ta doba byla šedivá.“

Jak říkají opilci, *před sebou neutečeš*. Ani na letošním *Finále* se nedalo utéct před minulostí. Nakonec o tom svědčí i diskuse na téma *Jak se točí dějiny*, které se zúčastnili režiséři Radim Špaček, Robert Sedláček či právě Christian Schwochow. Do minulosti se vrátili krásný dokument Olgy Sommerové o Věře Čáslavské *Věra 68*, který dostal cenu Zlatého ledňáčka za dokument, či kriminální drama Davida Ondříčka, jak StB kriminalizovala židovskou komunitu v padesátých letech. Film byl oceněn hlavní cenou diváků. Bohužel jsem neviděl vítězný film *Můj pes Killer*, ale pokusím se tento nedostatek nahradit. Cenu Dagmar Táborské pro dokumentaristku do 35 let získal podle rozhodnutí poroty film O. Špátové *Největší přání*.

Václav Táborský také na festivalu představil svou novou knihu *Točoman a lidožrouti*, kterou mu o pár dnů později v Praze pokřtil režisér Jan Hřebejk.

Na závěr bych se zmínil ještě o filmu, který mě zaujal z hraných filmů nejvíce. Film *Konfident* nepředstírá, že se skutečně stal, i když je inspirován skutečným příběhem. Ani se pořádně neví, jestli se odehrává v Čechách nebo na Slovensku. Tehdy to bylo Československo a i v tomto filmu se míchají čeští a slovenští herci podobně jako v Novém divadle. Důvěřivý Adam, který je na vojně u radistů a který je jistě špičkou ve svém oboru se upíše ďáblu - StB. Ze začátku dělá pouze technika, ale po čase ho začnou využívat na odposlechy disidentů. Najednou si uvědomuje, že není vše v pořádku, ale už se vycouvat nedá. Zjišťuje, že sám je odposloucháván. Jako radista se snaží pomoci polské rodině, která utíká v letadle, ví, že jediná cesta úniku je letět nížko nad hladinou řeky Moravy. Nezkušená polská posádka ho však nepochopí a je sestřelena. Přestože se kolem Adama stahuje smyčka, má být povýšen. Nechce však povýšení a vydávat nelidské rozkazy. Podaří se mu navázat kontakt s kamarádem z Rakouska a v noci před svým povýšením v letadle uletět. Nad StB tedy zvítězil, ale první otázka na rakouské straně je, kde pracoval. Zde film končí. Vydají ho Rakušané zpátky anebo opět bude dělat stejnou práci na druhé straně barikády? Skvěle hrají Jiří Mádrl, Michaela Majerníková a Ondřej Vetchý.

Aleš Březina - Plzeň, Praha
Foto: Finále

Czech & Slovak Institutions

České velvyslanectví

Czech Embassy

251 Cooper St.
Ottawa, ON K2P 0G2
Tel.: (613) 562-3875
Fax: (613) 562-3878

E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz

Slovenské velvyslanectví

Slovak Embassy

50 Rideau Terrace
Ottawa, ON K1M 2A1
Tel.: (613) 749-4442; 749-4450
Obch. zast.: (613) 748-1773
Fax: (613) 748-0699

Český generální konzulát

Czech General Consulate

2 Bloor Street West, Suite 1500
Toronto, ON M4W 3E2
Telefon: 416-972-1476
Fax: 416-972-6991

E-mail: toronto@embassy.mzv.cz

Úřední hod.: pondělí až pátek 09.00 - 12.00

Honorary consulate

of the Czech Republic

Calgary, AB

Honorary Consul: Jaroslav Jelínek

611-71st Avenue SE.,
Calgary, AB T2H 0S7

Tel.: (403) 269-4924,

fax: (403) 261-3077.

E-mail: jelinek@terramanagement.com.

Honorary consulates

of the Slovak Republic

Calgary, AB:

208 Scenic Glen Place N.W.,

Calgary, AB T3L 1K3.

Tel. and Fax: (403) 239-3543,

Mobil: (403) 540-1668, (403) 399-9982

luzanzotto@shaw.ca

Mr. Ludovít Zanzotto, Honorary Consul

Jurisdiction: Alberta and Saskatchewan

Montreal, QC

22, Place de la Madeleine

Dollard des Ormeaux, Quebec H9B 1W3

Tel.: (514) 421-2972, Mobil: (514) 585-

2496

Fax: (514) 421-1583

slovex@sympatico.ca; slovex@slovex.com

Dezider Michaletz, Honorary Consul

Toronto, ON:

649 Brooker Ridge

Newmarket, ON L3X 1V7

tel: 647/290-9304 fax: 905/898-0166

slovakconsulateto@gmail.com

Michael Martinec, Honorary Consul

Jurisdiction: Province of Ontario

Vancouver, BC:

247 Abbott St., 3rd Floor

Vancouver, BC V5Z 1E4

Tel. & Fax: (604) 682-0991

e-mail: stan.lisiak@gmail.com

Hours: Tuesday 14:00-16:00,

Thursday 10:00 - 12:00

Mr. Stanislav Lišiak, Honorary Consul

Jurisdiction: British Columbia

Financial

Kursovni lístek

100 Kč	5,15 CDN
1 CDN \$	19,41 Kč
1 EUR	1,32 CDN \$
1 CND \$	0,76 EURO
1 US \$	1,01 CDN \$
1 USD \$	0,99 US \$

Universal Currency Converter - 6.5. 2013

1 CDN \$	19,40 Kč
1 EURO	25,65 Kč
1 US \$	19,55 Kč

ČNB - 6. 5. 2013

Torontské České jaro (a hroby) 2013

Rok 2013 začal smutně: rozloučením s jedním z nejpěknějších lidí kanadské české a slovenské komunity, filmařem Milo Kubíkem. Moc mi chybí.

České jaro jsme v Torontu skoro zahájili už koncem ledna plánovanou návštěvou Jiřího Bělohávků, který tu měl dirigovat Toronto Symphony Orchestra v Beethovenově Deváté a provedení (v inscenaci Opera National v Paříži v r. 2005) Wagnerovy opery *Tristan a Isolda*. Bohužel, Jiří Bělohávek nemohl přijet a my jsme byli ochuzeni o setkání s největším českým dirigentem.

Krátce před začátkem kalendářního jara (24. února) bylo v kostele sv. Václava vzpomenu to komunistického puče před pětadesátí léty a pochodu na Hrad. Vyprávěla o tom účastnice pochodu (na setkání bylo účastníků pochodu několik), Dagmar Štaflová. Po skončení vzpomínky jsme jenom přešli do chrámové lodi o patro výš a poslechli si skvělý klavírní koncert Anny Betky.

Stejný den se v evangelickém kostele sv. Pavla konala Filmotéka Klubu Martina Rázusa.

16. března: měla valnou hromadu torontská odbočka Českého a Slovenského sdružení v Kanadě.

20. a 21. března: Toronto Symphony Orchestra řízený Sirem Andrew Davisem provedl nadšeně přijatou Dvořákovu symfonii číslo 8., kterou skladatel složil ve Vysoké u Příbrami během dvou a půl měsíců v roce 1889.

24. března: Masarykův ústav pořádal na ještě zimně ospalém Masaryktownu velikonoční prodej.

1. dubna v USA zemřela členka exekutivního týmu prezidenta USA, Tatána Sahánková, která léta se svojí maminkou žila v Torontu.

6. dubna: Klub Martina Rázusa uvedl v evangelickém kostele sv. Pavla třetí vydání knihy "Kronika Slováků", jejímž autorem je básník Ján Okál a ilustrátorem dr. Jozef G. Cincík (třetí vydání vyšlo v nové grafické úpravě arch. Lubomíra Březiny).

7. dubna se v kostele sv. Václava v sérii koncertů *Nocturna v městě* (jichž organizátorem - každý koncert i zasvěceně uvede - je dr. Miloš Krajný), představila další brilantní krajanská hudební hvězda, houslistka Tereza Přívratská.

17. a 18. dubna: Toronto Symphony Orchestra, řízený Petrem Oundijanem, provedl celou Smetanovu *Mou vlast* - obyčejně slyšíme jen Vltavu. Na plátnech za orchestrem běžely vizuální dojmy naší

vlasti pořízené TSO. Vyprodaná Roy Thomson Hall ji přijala ovacemi. Nepochybně každá zem má kouzelná místa, ale kolik jich má *Mou vlast*?

19. dubna zemřela v Torontu žena, jejíž lidskou skromnost a decentnost jsem vždycky obdivoval, Magda Šlapáková.

19. dubna - 21. dubna: Nové divadlo předvedlo hru Noela Cowarda *Rozmarný duch*, v režii Dáši Hübschmanové. V posledním čísle *Satelitu* už o hře informoval Aleš Březina. Byl na zkoušce a udělal si i fotografii, kterou i uveřejnil - tihle vydavatelé novin mohou skoro všechno, co se jim zachce. Takže o hře, režii i hereckých výkonech už jste plně informováni. Skoro nemám o čem psát. Ale já o tom psát budu, poněvadž tuhle skupinu lidí mám dost rád (oni mi - ne příliš často, protože se bojí, aby si nezruinovali reputaci - občas dají malou roličku) a kromě toho jsem byl na premiéře, zatímco pan Březina byl pouze na zkoušce. Začnu s režisérkou. Nebo bych měl psát "režisérkem"? Já už se v tom vůbec nevyznám. Ti mladí to mají snadné, oni nic jiného nezažili, ale ti, kteří se pamatují, jak to bylo před sto lety... Lepší na to nemyslet.

Ale když mně to nedá. To tenkrát, když jste šli po ulici, žena strkala kočárek a občas se skromně poohlédla, jestli její manžel a pán vidí, jakou má oddanou a pokornou ženu. A její manžel a pán šel dva kroky za ní, a někdy před ní, z dutiny ústní i nosní se mu valil kouř, občas šlehl okem po nějaké ženštině, která s ním nebyla manželsky spřízněna, a víte, že tenkrát se lidé brali před tím než měli děti? Já už s tím radši přestanu. A taky proč bych se s tím měl tyrat? Ani ženu ani děti nemám a asi bych neměl moc litovat: vzpomínáte, co si všechno ve hře vyčetli někdejší manželé Viktor Matejkovič, spisovatel, který píše detektivku s vraždou, a jeho první žena (Lenka Nováková), která umřela a teď ho přišla navštívit a svádět jako duch. Ti dva na sobě nenechali nitku suchou. Takže ono to miláčkovaní a drahouškování je vlastně podfuk. Pan Matejkovič je velký talent - všimli jste si, jak střílí očima, jak rychle mění náladu? A také byl fešácky oblečený - doufám, že si ten oblek mohl nechat jako část odměny za výborný výkon.

Lenka Nováková by si taky zasloužila nějakou mimořádnou odměnu, její *duch* (a už jsem zase u toho problému s pohlavím: duch je mužského rodu a Lenka je žena - možná, že bych ji měl nazývat "duškou" nebo "duchyní") byl prostě z onoho světa. Jenže s tím prostěradlem, do kterého ji navlékli, by si jako s odměnou moc

nepomohla... Ale já vlastně začal s režisérkou (em) - tohle se mi teď stává pořad: něco začnu a než si uvědomím, o čem to je, už jsem někde jinde. Tak tedy Dáša: roste každou hrou jako režisérka nebo herečka (podle toho, co v které hře dělá), je neuvěřitelně obětavá (nic bych za to nedal, že po posledním představení všechno uklidila); poněvadž to se mnou jde s kopce, snažím se ulehčit práci svým pozůstalým a zbavuji se všeho, na příklad i knih, které jsem spáchal. Vlastně jde hlavně jen o jednu, ty ostatní už jsou většinou pryč. Jde o *It All Began With Prince Ruppert - The story of Czechs and Slovaks in Canada*. Nabízím ji krajanským organizacím, abys jí prodaly nebo rozdaly, ale ani paní Ječmenová ani paní Hübschmanová o tom nechtějí slyšet. Paní Hübschmanová, která má chatu na Georgian Bay, a já kus dál mám chalupu, si jich na představení z mé chalupy odvezla 100. Nevím, kolik se jich prodalo (prodávala je Jana Fryntová, okouzující maminka těch nádherných Fryntovic dětí), ale rozhodně ne všechny, tak jsem Dášě řekl, že ten zbytek vyhodíme do odpadků. Ale Dáša, že ne, že je odvezla na valnou hromadu MMI. Já nevím, já knížku napsal, umístil ji v Torontské městské a univerzitní knihovně, něco se rozprodalo v ČR, něco v Kanadě. Samozřejmě, krajané by ji mohli dát svým kanadským známým nebo místním knihovnám. Já jim knížku rád dám - pokud si jí někdo koupí od některé krajanské organizace, která si pár dolarů vydělá, je to užitečnější. Takže bravo, paní režisérko!

Kdo se ve hře nádherně vyřadil byla Zuzana Novotná (chvilmi mně její tvář připomínala velkou herečku předešlé generace, Marii Klečkovou). Ta (Zuzana Novotná) také byla potřeštěná - taková baba (mladá) okultní pracovnice, situaci občas divoce rozmíchala, ale nakonec i ona a mladička Gabriela Kupčíková (loni sotva po jevišti chodila a dnes je z ní pomalu hvězda) skončila v bílých prostěradlech, ale to už jsem dřímál (ta léta, ta léta!). Lenka Kimlová hrála ženu velkého světa (hraje je výborně) a také manželku spisovatele. Jediný problém, který jsem měl s Lenkou, byly její šaty: moc jí slušely, to nic, ale než jsem ji v jedné šatech poznal, už tu byla v nové slušivé pokrývce. Zuzka Borovjaková v roli distingované lékařovy choti a Martin Bonhard, stejný nezmar v roli milovníků jako Radka Tamchynová v roli nestárnoucích naivek, v roli jejího chotě podali solidní výkony, ale ty všední role, které jim byly přiděleny, jim sestříhly křídla: co zmůžete jako všední pozemšťané proti bytostem, které se potulují z jednoho života do druhého nebo s nimi obcujete? Bravo, Nové divadlo! Víím, jak obrovskou práci dělají v zákulisí osvětlovač, zvukař a všichni ostatní, obyčejně každému z nich poděkuji, ale letos jsem si nevezal program a nechtěl bych udělat chybu. Díky všem.

21. dubna vystoupil v restauraci Praha na Masaryktownu v rámci koncertů *Nocturen* Radim Zenkl spolu s dr. Emily Chiang.

28. dubna se na Masaryktownu konala valná hromada MMI, na níž byl předsedou znovu zvolen František Ječmen. Po ní následovaly Hudebně poetické skvosty pod patronátem Masarykova ústavu, který uvedly velmi úspěšné interview s Edith Piaf - scénář a režie Olga Turoková.

4. května se v *Mississauga Grand Banquet & Convention Centre* konala *Golden Age Gala* a oslava prvního desetiletí

televizní práce Markéty Slepčíkové - Rešovské a jejího programu *Nová vize*. Při oznámení této události (loni jsem se plesu dokonce zúčastnil - ale to jsem byl ještě mladík) mi hlavou prolétl útržek písničky z dávných let: *Růžovou ti krinolínu koupím dítě mé, až půjdeme spolu na velký bal*. No, nekoupil a nešel. Už to nejde. Ale nepochybuji, že to bylo krásné, že všichni účastníci se potěšili programem a možná i zavzpomínali na bály v jiné zemi. A Markéta Slepčíková si zaslouží potlesk za svou televizní práci i za odvahu rozhodnutí dělat v Torontu krajanskou televizi profesionálně jako svoje zaměstnání. Ve svém programu *Nová vize* (od něhož se později oddělil slovenský program *Slovenský svět*) vytvořila stovky pořadů, z nichž možná nejnámější je *Tři vlny*, sponzorovaný její televizní stanicí OMNI, která program často vysílá ve svých vlastních pořadech. Markéty Slepčíkové-Rešovské blahopřeji a přeji jí dlouhou řadu dalších úspěchů. Její významné výročí mi připomnělo (a i za to jí děkuji) průkopníky krajanské televize v Kanadě, jimž chci rovněž poděkovat za všechno, čím obohatili náš život.

Pravděpodobně první byla skupina v Ottawě, jejíž program *Czechoslovak Kaleidoscope* byl vysílán na Skyline TV od roku 1973 do roku 1987. Vůdčí osobností asi dvacetileté skupiny byl Arnošt Wagner. Mezi významnými programy skupiny jsou rozhovory s osobnostmi jako Karel Kryl, Vladimír Škutina, Ota Ulč, Eva Límanová, Vojtěch Jasný, Jára Kohout, Adina Mandlová, Aja Vrzářová, Martina Navrátilová a Václav Nedomanský. Televizní skupina v Kitchener-Waterloo vysílala svoji Kroniku Čechů a Slováků v kitchenerském kraji v letech 1978 až 1990. Tvůrci programu byli Milada a Stanislav Reiniš, David Ševčík a Vladimír Bubák. Skupina uvedla také dvě jednoaktovky Václava Havla. V roce 1987 vysílali (od ledna do června) v *TV Guelph Czechoslovak Program* Karla Hartlová, Pavel Hartl a Jiří Voráček a o rok později Karla Hartlová, Aleš Březina a Ivan Znášik v Torontu založili Československou televizní skupinu *Okno-The Window*.

Vytvořili několik programů a pak to převzal Milo Kubík, který vysílání řídil od roku 1988 do roku 1995. O Milovi a přínosu jeho skupiny český novinář Jiří Voráč v časopisu *Film a doba* (no.3, Podzim 2002, *Satellite* červenec a srpen 2002) napsal (přeloženo z angličtiny): *Československá televizní skupina Okno-The Window prezentuje pozoruhodnou, dokonce ojedinělou kapitolu: jednu dobu vysílala v Torontu pravidelný československý program, ale postupně vytvořila dokumentární produkci, která dosud pokračuje. Jádrem skupiny jsou Josef Čermák, zodpovědný hlavně za dramaturgii a moderování, a Milo Kubík v roli producenta, režiséra, kameramana, redaktora a zvukaře. Ve Vancouveru se televizního vysílání ujala Marika Kovalčíková, která v letech 1998 až 2001 každý týden vysílala *Slovak-Canadian Television Program* a rovněž organizovala kulturní programy slovenské a české komunity.*

"A bylo-li to všechno naposledy" (tyto Nezvalovy verše mě napadají čím dál tím častěji), toto jaro i předjaří *bylo překrásné* (i bolavé) a *bylo toho dost...*

5. května: v kostele sv. Pavla po bohoslužbách oslavili recitačním a hudebním pásmem svátek matek a Štěfánikovy narozeniny. Pořad řídila paní Katarína Kozáková.

Josef Čermák

DĚTSKÝ TÁBOR HOSTÝN

existuje od roku 1954. Nachází se 80 km na S od Montrealu v lesích Lanadského pohorí. Tábor vlastní pláž na jezete Lafond. Tábor pro děti od 6 do 16 let bude letos od 30. června do 20. července. Cena: 375\$/týden, 950\$/3 týdny. Za každé další dítě ze stejné rodiny je sleva 10%. Daně se neplatí. Sociálně slabé příjedy se řeší individuálně. Výhody pro děti: kvalitní program, dobré jídlo a levné poplatky. Vydáváme potvrzení na daňové účely! Do tábora přijímáme i děti, které nemluví ani česky, ani slovensky. Ať si děti přivedou svoje kamarády či kamarádky. Hledáme placené kuchalky (možná kompenzace za pobyt dětí) a vedoucí k dětem. Přihlášky na dětský tábor a na práci jsou na internetu:

www.hostyn.org

Posiďte své děti a vnořte na tábor, chcete-li udělat českou a slovenskou tradici tábora.

KONTAKTY:
Ředitel dětského tábora:
RNDr. Josef Maxant, tel. 450-465-4844, fax: 450-923-4159, camphostyn@gmail.com;
Sekretářka: Viera Šebénová, tel. 514-385-5153, hostyn@live.com;
President Asociace Hostýn: Zdeněk Nosek, tel. 514-365-8863.
Tel. v létě do tábora: 450-222-2006.

Tekuté zlato

Ne že bych byla přítelkyně velkého solení, dokonce naopak u nás v rodině se soli velice málo, ale nedávno jsme probírali téma sůl se známými a zjistila jsem, že nejen já, ale i oni vlastně o soli tak moc nevíme. I zalistovala jsem v dosažitelných materiálech a chtěla bych se podělit o své nově nabyté znalosti se všemi, kteří mají o ně zájem.

Teorie vzniku soli je celkem jednoduchá. Když Evropu ještě pokrývalo moře, země se na určitých místech zvedala nebo klesala a oddělovala postranní pánve, tzv. okrajová moře. Ta během doby vysychala, sůl z mořské vody krystalizovala a usazovala se po vrstvách. Takto vznikaly v průběhu milionů let až 800 m silné solné vrstvy, které pokryly zem a které se tímto způsobem uchovaly až dodnes. Rozličné soli krystalizovaly a podle stupně své rozpustnosti se usazovaly nadleh. Jako první se na dně usazovaly uhličitany (vápenec), následně síranové horniny (sádrovec a anhydrit), posléze se vylučuje kamenná sůl a snadno rozpustné draselné soli.

Snad neznámější sůl hlavně kvůli své čistotě a vysokému obsahu minerálů je v Bad Reichenhallu, kde byla sůl během alpského vrásnění pochována pod mohutnými vrstvami hornin. Po tisíciletí zde prosakovala srážková voda k podzemním solným ložiskům a uvolňovala sůl z horniny. Tento solný roztok s nejvyšším možným obsahem soli, 26.5 %, se nashromáždil v podobě přírodní alpské pramenné solanky bez umělého lidského zásahu v dutině pánevní oblasti Bad Reichenhallu.

A co je solanka? Mě to znělo trochu rusky a tak jsem raději zalistovala dál a vida! Není třeba rusko-český slovník. Solanka je totiž slaná voda. Většinou se jedná o přírodní výskyt solanky. Je to voda, která obsahuje max. do 26.5% soli. Povrchová voda, která vyvěrá z hornin obsahujících sůl, na své cestě sůl rozpouští a odnáší s sebou. Vzniká slaná voda, přírodní solanka. Nejznámější solanka se vyskytuje právě v pánevní oblasti Bad

Reichenhallu, tzv. alpská solanka, kde se těží prostřednictvím vrtů. Stovky milionů let prosakovala v pánvi kolem Bad Reichenhallu spodní voda k podzemním solným pohořím. Spodní voda tato solná ložiska během let neustále vymývala, čímž mohl vzniknout významný a rozsáhlý výskyt přírodní solanky s vysokým obsahem minerálů. Tato alpská pramenná solanka je základem všech značkových solných produktů Bad Reichenhallu se špičkovou kvalitou. Žádná jiná sůl není tak čistá a nevytváří se tak šetrně.

Pro zajímavost Bad Reichenhall je velice krásné a malebné lázeňské město v Bavorsku v blízkosti Salzburgu v údolí obehnaném Alpami a je proslulým centrem solné produkce. Má velice starou historii. Už ve věku kultury zvané La Tene kolem roku 450 před našim letopočtem zde začalo organizované využití solanky slané vody v lokálním slanovodním bazénu.

Že bez soli není život není nijak přehnané. Jedlá sůl totiž tvoří zdroj sodíku a chloridových iontů, nepostradatelných pro funkci lidského organismu.

Dnes vám každý doktor řekne, že byste sůl neměli používat vůbec, protože potřebné množství soli už je v každé potravíně. Ale znáte to, zakázané ovoce chutná nejvíce. Ale pokud je steak z kvalitního uzrálého masa, sůl není potřeba ani po grilování. Při večerech různých gastronomických společnostech se na příklad slánky vůbec na stoly nedávají.

Možná vás bude zajímat, že tak zvaní znalci používají při vaření košerovanou sůl a jako stolní mořskou sůl. Mimo to je celá řada drahých exotických solí jako francouzská, havajská, mořská, uzená, indická černá a velice slaná korejská bambusová sůl. Mezi speciální soli také patří sůl k nakládání, která neobsahuje přídavky, které nakládání lákají, dále kamenná sůl, která se často používá k sypání chodníků v zimě. Tato sůl se kdysi používala při výrobě zmrzliny a dnes se používá k pečení v soli - na prime ribs, ale musíme se napřed přesvědčit, že v ní nejsou

chemikálie, které se do ní někdy přidávají. Našla jsem i pár zajímavostí o soli jako pomocníci v domácnosti.

Přidáním soli do vroucí vody její teplotu zvýšíme a naopak snižuje teplotu vody, která má chladit. Sůl pomáhá vyzdvihnout chuť a snižuje hořkou a kyselou chuť.

Sůl přidaná do vody při vaření vajec na tvrdo usnadňuje jejich loupání. Špetka soli - bez jodu - přidaná k bílkům při jejich šlehání pomáhá zvýšení jejich objemu a působí jako stabilizátor. Je veliká řada různých druhů solí a tak tedy jen pár pro zajímavost.

Bambusová korejská sůl: Sůl se peče v dutině bambusu ucpané žlutým jílem. Sůl absorbuje minerály jak z bambusu tak i z jílu, který zároveň absorbuje nečistoty soli.

Černá sůl: Na indických trzích je jak v kusech, tak i mletá. Má velmi silnou příchutí sýru.

Hrubá sůl: Pro většinu receptů potřebujeme sůl mletou, která se rychleji a snadněji rozpustí. Hrubá sůl je vhodná při podávání horkých ústřic nebo šneků „na soli“, také z toho důvodu, že udržuje jejich teplo. Mezi hrubé soli patří jak mořská tak i košerovaná sůl.

Jemná sůl: To je v jaké formě přichází na stůl určená k plnění slánek. Zde je možné připomenout, že proti zvlhnutí soli ve slánce je dobré přidat do slánky lžičku syrové rýže, která vlhkost v soli absorbuje a udržuje jí sypkou.

Sůl k nakládání: Je to zpravidla 93,75% soli a 6,25% nitrátu sodného.

Margarita sůl: Sůl používaná ke tvorbě solného okraje pro Margarita a jiné nápoje. Stejnou službu nám ale udělá jakákoli hrubozrná sůl.

A je to jako v té pohádce „Byl jednou jeden král aneb Sůl nad zlato“. Vážme si soli, protože jinak by nám bylo opravdu ouvej, ale milujme ji s mírou.

Stanya Bay - Elliot Lake

Translations

**EVA
MESTICOVÁ**

Certifikovaná
překladatelka

emestic@hotmail.com

416/922-8786

Dr. Petr
Munk
Chiropraktik
1552 Bloor St. W.

Toronto, Ont.
www.drpetermunk.com

Ordinační
hodiny:
Pondělí-pátek:
10-13 a
15-19.

Tel.: 416/533-0005

**ČESKO-SEVEROAMERICKÁ
OBCHODNÍ A KULTURNÍ
KOMORA INC.**

CZECH - NORTH AMERICAN
CHAMBER OF COMMERCE AND
CULTURE

909 Bay St. # 1006
Toronto, ON M5S 3G2

Tel./Fax: (416) 929-3432

E-mail: czechevents.novotny@gmail.com
www.czechevents.net

Mind & Body

Lakeshore Village Integrated Medicine

Integrated Medicine Clinic

we provide
Registered Massage Therapy
Craniosacral Therapy
Lymphatic Drainage (CDT)
Lymphoma Treatment
Hot Stone Massage
Low Level Intensity Laser
Naturopathic Medicine
Acupuncture
Chiropractic Treatments
Relationship Issues and Psychotherapy
Osteopathy, Yoga, Addiction Counselling.

**Některé soukromé pojišťovny
hradí některé vybrané léčby**

2921 Lakeshore Blvd West, Etobicoke
(at Islington Avenue)
Tel.: 416/823-1165

E-mail: rmt-yyz@integratedmedicine.ca
www.integratedmedicine.ca

NAJLEPSIA ZABAVA ROKU

JUNIALES

BA PODPORA SLOVENSKYCH A ČESKÝCH MEDIÍ V ONTARIU

DINNER & DANCE
Tickets \$65.00
TAB. for 18 - \$600.00

Sobota 1. Juna 2013

Cocktails 6.00 p.m.
Večera 7.00 p.m.

Dusan Grun

Banquet Hall of Cyril and Methodius Church
5255 Thornwood Drive, Mississauga

For tickets please call: WEST - Jan Kosiba 905 812 5503 / e-mail: jano23@hotmail.com
EAST - Lado Soudek 416 801 2490 / email: atellerone@yahoo.ca

Sponsored and supported by:

Máša Gessen: Muž bez tváře Nepravděpodobný vzestup Vladimíra Putina

V březnu tohoto roku jsem se zúčastnil v Munkově centru na Torontské univerzitě zahájení konference o *Nadaci Otevřená společnost a dědictví George Sorose*. Předě mnou seděla drobná žena, o níž jsem se později dozvěděl, že je to jeden z nejstatečnějších lidí na světě a jedna z nejvýznamnějších novinářek naší doby. Jmenuje se Máša Gessen a napsala nemilosrdnou knihu o Putinovi. Z torontské konference se vrátila do Moskvy, kde ne jeden z jejích kolegů za svoji kritiku systému zaplatil životem. 10 roků svého mládí strávila se svým otcem jako emigrantka v Bostonu, kde se sblížila s Galinou Starovojtovou, která tam učila na univerzitě a po návratu do Sovětského svazu se stala - spolu s Andrejem Sacharovem a Borisem Jelcinem - jedním z nejznámějších ruských politiků.

Kniha *Muž bez tváře* je, mimo jiné, i zajímavým průvodcem dějinami poslední fáze Sovětského svazu a prvního skoro čtvrtstoletí Ruské Federace. Začnu svojí recenzí hrstí dat a událostí, které tento příběh časově vymezují

Vývoj, který Máše Gessen a Galině Starovojtové dovolil návrat z Bostonu do jejich rodné země, začal mnohem dříve, ale zrychlil se, když v roce 1985 přišel v Sovětském svazu k moci Michail Gorbačov, který dva roky po svém nastoupení nařídil propuštění všech disidentů a začal uvolňovat uzdu zemím *sovětského* bloku.

V roce 1986 Gorbačov dovolil, aby se Sacharov vrátil do Moskvy a také přišel s pojmem *perestrojka* (*přestavba*); v lednu 1987 vyhlásil *glasnost* (*otevřenost*).

V roce 1988 vyšel nový volební zákon, který skončil politický monopol komunistické strany a Nejvyšší soud zvrátil víc než 80 roků stará vynucená přiznání viny, kterými začala Stalinoва vláda teroru.

Ve volbách v roce 1989 (poprvé po desetiletích kandidovali i občané, kteří nebyli členy komunistické strany) byli mimo jiné zvoleni i představitelé demokratického hnutí Galina Starovojtová, Boris Jelcin a starosta Leningradu, Anatolij Sobčak. V červnu 1989 šéf KGB v Leningradu vydal prohlášení odsuzující zločiny tajné policie za Stalina.

9. listopadu 1989 padla berlínská zeď a o šest týdnů později 14. prosince 1989 zemřel Andrej Sacharov. Jeho pohřbu se zúčastnilo 100,000 lidí, kteří prošli policejními kordony, jako kdyby sovětský systém nikdy nehyzdil jejich vlast.

V lednu 1990 v pogromu v Baku, hlavním městě Ázerbajdžánu, přišlo o život 48 etnických Arménů a skoro 30,000 lidí uprchlo, mezi nimi světový mistr v šachu, Gary Kasparov.

V březnu 1991 se Máša Gessen s Galinou Starovojtovou (která žila a pracovala v Leningradu) zúčastnila shromáždění na podporu Jelcina, poté co Gorbačov vydal zákaz protestních akcí v několika městech, včetně Moskvy.

12. června 1991 byl Jelcin - jako jediný člověk v ruské historii - svobodně zvolen hlavou *ruského* státu 57 procenty.

Gorbačov v té době organizoval referendum o budoucnosti Sovětského svazu. Devět (z patnácti) států hlasovalo pro pokračování, šest referendum ignorovalo, koncem roku Gruzie hlasovala pro samostatnost a odloučení se od Sovětského svazu a v červnu Ukrajina vyhlásila nezávislost. Nezávislost vyhlásilo i Čečensko, i když nebylo státem, ale součástí Ruské republiky.

V srpnu 1991 napětí mezi stranou a KGB vyvrcholilo: 19. srpna televize vysílala provolání junty, jejímž členy byli mimo jiné předseda KGB, předseda vlády, ministr vnitra a předseda Nejvyššího soudu. V provolání se pravilo že *naše velká mateřská země je ve velkém nebezpečí*, že Gorbačov je nemocný a neschopný vykonávat svoji funkci (Gorbačov byl v té době v domácím vězení ve své rezidenci u Černého moře). Junta ruskému člověku slíbila hrdost a čest a v několika oblastech vyhlásila stanné právo. Generál Popov v Moskvě juntě zastavil přívod vody a elektřiny i telefonní spojení. Jednotky, které junta vyzvala, aby v Moskvě obklíčily moskevský Bílý dům, se k tomu moc neměly, daly se zastavit neozbrojenými dobrovolníky a jejich barikádami. Sem někam patří slavný záběr Jelcina na

tanku. Celkem tři lidé byli během této dramatické epizody zabiti. Gorbačov se vrátil do Moskvy. Sovětský svaz se začal rozpadávat. Puč rychle zkrachoval. 22. srpna 1991 parlament odhlasoval změnu vládky.

23. září 1993 Jelcin rozpustil parlament a vypsal nové volby. Parlament se odmítl rozpustit a zabarikádoval se v *Bílém domě*, který vyklidil až po zásahu vojenských jednotek.

1994 - 1996 první čečenská válka

1998 vyšel v Rusku poprvé slavný Pasternakův román *Doktor Živago*

1998 Ruská Federace nesplnila své mezinárodní platební závazky

9. srpna 1999 Jelcin jmenoval Vladimíra Putina ministerským předsedou

V září 1999 byla Moskva a jiná města otřesena silnými výbuchy všeobecně přičítanými teroristům z Čečenska.

V prosinci 1999 Jelcin rezignoval a Putin se stal prezidentem; byl znovu zvolen v roce 2004 a po přestávce (kdy zastával úřad ministerského předsedy) potřetí v roce 2012.

Kdo tedy je Vladimír Putin?

Nebo vlastně: kdo tedy je Vladimír Putin očima Máši Gessen? A jestliže očima Máši Gessen, kdo je Máša? Říká o sobě: „Bylo mi 24 roků, kdy se Sovětský svaz zhroutil a moji současníci a já jsme devadesátá léta strávili hledáním svých kariér a vymyšlením si vývoje a institucí nové společnosti. Od začátku devadesátých let prakticky každý článek, který jsem napsala, byl o něčem, o čem ještě nikdo nepsal. Polovinu roku jsem strávila mimo Moskvu, v zónách konfliktů a zlatých dolů, sirotčinců a univerzit, opuštěných vesnic a rostoucích olejářských měst... A bylo o čem psát.“

A bylo. Na příklad: V březnu 1991 se spolu se svojí kamarádkou z bostonského období, Galinou Starovojtovou v Moskvě zúčastnila shromáždění na podporu Borise Jelcina poté, co Gorbačov vydal zákaz protestů v Moskvě a několika jiných městech. Galina, spolu s Andrejem Sacharovem a Borisem Jelcinem patřila k nejznámějším ruským politikům demokratického hnutí, byla jedním z řečníků. Ačkoliv v parlamentu zastupovala Arménce, kteří si ji vybrali, žila - od dětství - v Leningradu, kam se se svým legislativním asistentem Ruslanem Linkovem po shromáždění vracela. V budově, kde bydlila, schodiště vedoucí k jejímu bytu nebylo osvětlené. Galina po schodech stoupala první. Třesla rána, bleskl plamen a Galina se skácela na schodiště. Druhou a třetí kulku dostal Ruslan. Ztratil vědomí, ale za čas se probрал a zavolal policii. Zjistilo se, že někdo na schodišti odstranil žárovky. Nikdy se neobjistilo, kdo dal rozkaz k útoku, pro který byli odsouzeni dva muži.

Petrohrad v té době byl místem, které *zachovalo a zdokonalilo mnohé rysy sovětského státu*: byl to systém vlády, jehož funkcí bylo zničit své nepřátele, paranoidní, uzavřený systém, který usiloval kontrolovat všecko a vyhladit všecko, co kontrolovat nemohl; kde KGB, proti které Galina sváděla svoji nejdůležitější a nejbezradnější bitvu, byla všemocná, kde vraždy významných politických a obchodních hráčů byly běžné, místem o němž Máša Gessen napsala: *Jako reportérka jsem viděla řadu válečných scén, pracovala jsem v šrapnelovém ohni, ale toto bylo nejhorší ze všeho - nikdy předtím jsem nebyla donucena popsat skutečnost tak emocionální a krutou, tak jasnou a nemilosrdnou, tak úplatnou a tak nelitostnou*. Leningrad je také místem, kde se v roce 1952 narodil Vladimír Putin, místem, které hrálo ze všech měst v druhé světové válce snad nejosudovější roli: jeho obležení nacistickými armádami začalo 8. září 1941, trvalo 872 dní, během kterých přišlo o život víc než jeden milión civilistů. *Putin své dětství - podle Máši Gessen - strávil mezi hrdlořezy, nemytými, neoholenými, s cigaretou a fľaškou laciného vína, klejícími a rvoucími se mezi sebou. Volodů byl mladší a drobnější, ale o to tvrdší rváč: když ho někdo napadl, skočil na něho, škrábal ho, kousal ho, rval mu vlasy, nikomu nedovolil, aby ho ponížil*. Teprve v šesté třídě se stal pionýrem (sám přiznává, že předtím *samozejmě jsem nebyl pionýrem, byl jsem chuligánem*) začal tvrdě studovat a když mu soupeř v boxerském

zápasu přerazil nos, vrhl se na judo, karate a zápasení. Studoval na leningradské univerzitě (pravděpodobně jediný student, který vlastnil auto - jeho rodiče ho vyhráli v loterii), později na škole pro důstojníky KGB, byl přidělen ke kontrašpionážní jednotce v Leningradu, po jednoročním výcviku poslán do vyzvědačské školy v Moskvě, naučil se německy, poslán do Drážďan. Bylo mu 32 let. V Drážďanech stříhal zajímavosti v tisku, přibrál 20 liber; byl přidělen k špionážnímu útvaru (koupil od amerického četaře neklasifikovaný *Army Manual* za 800 marek).

V červnu 1991 byl starostou Leningradu zvolen Anatolij Sobčak, elegantní a výmluvný krasavec, který se sice hlásil k demokratickému hnutí, ale domníval se, že demokratizace skončí Gorbačovými reformami a komunisté budou vládnout dál (byl i proti změně jména Leningradu na Petrohrad). Jeho spolužákem na univerzitě byl Putin. Při náhodné schůzce mu nabídl místo zástupce starosty Leningradu. Putin přijal. Měl na starosti mezinárodní styky (uměl německy). Rusko tehdy bylo v hospodářské krizi a neschopné dostát svým mezinárodním závazkům. Nebylo čím platit za dovoz potravin. Stát povolil městům, aby platila ruskými surovinami (dřevo, kovy, bavlna). Putin jménem města uzavřel smlouvy (mnohé pochybné platnosti) v hodnotě desítek milionů dolarů. K splnění smluv byly vybrány přátelské firmy. Suroviny byly vyvezeny, ale potraviny do Leningradu nedošly. Komise, představující 25% až 50% hodnoty kontraktů byly vyplaceny. Žádná dokumentace neexistovala. Putin a Sobčak si dobře rozuměli, i když, hodně později, Sobčak uveřejnil něco, co bylo v rozporu s údaji v Putinově životopisu a skončilo to jeho smrtí, která byla vyšetřována jako vražda. Ale v roce 1991 měli stejný zájem a v podstatě to hráli na obě strany. Když se v srpnu junta pokoušela o puč, ti dva většinu času strávili v podzemním bunkru. Jiný zajímavý fakt: Putin zřejmě nikdy nevystoupil z komunistické strany: jeho členství vypršelo dva týdny po neúspěšném pokusu junty o puč...

V době (přesně v roce 1990), kdy byl zástupcem leningradského starosty, se Putin seznámil s jiným mužem, který hrál v jeho životě ještě významnější roli, než Sobčak. Jeden z budoucích oligarchů, Boris Berezovskij. Máša Gessen ho popisuje jako velmi vzdělaného (měl PhD v matematice), jako většina ruských oligarchů byl židovského původu. Berezovskij začal podnikat importováním a exportováním a opravou aut, ale k tomu brzy přidal bankovníctví, olej a komunikace, kde se ovládnutím kanálu číslo jedna dostal do čela ruské veřejné televize (ten kanál pozorovalo 98% ruských rodin). Berezovskij se na Putina obrátil, aby mu v Leningradu pomohl otevřít prodejnu aut (hlavně Lady). Putin vyhověl a - nevezal úplatek - podle Berezovského Putin byl prvním byrokratem, který nebral úplatky. Hluboče to na něj zapůsobilo, ti dva se spřátelili a když Putin přesídlil do Moskvy, kde přijal místo v administrativě v Kremlu, vidáli se pravidelně.

Čečensko

V roce 1999 Jelcin utrpěl několik srdečních mrtviček, měl těžkou operaci, jeho popularita byla asi tam, kde je dnes popularita amerického kongresu, inflace zhlitla celoživotní úspory občanů, byrokrati a podnikatelé otevřeně okrádali stát a jeden druhého a hospodářská a sociální nerovnost nebyla nikdy větší. Většina ruského lidu ztratila poslední jiskru naděje ve svou budoucnost. Volání po Jelcinově rezignaci bylo den ze dne hlasitější. Jelcinova politická 'rodina' (Berezovskij byl jedním členem) se ohlížela po nástupci. Berezovskij fedroval Putina (Maše Gessen se Berezovskij ve svém londýnském exilu pyšnil, že Putin byl jeho chráněncem), mezi jinými i proto, že byl jediným byrokratem, který nebral úplatky. Když Putina (byl tehdy šéfem tajné policie) Jelcinovi představil, Jelcin (podle líčení paní Gessen) se nenadšeně vyjádřil, že Putin byl vyhovoval, jenom že byl nějak malý. Ale 9. srpna 1999 Putina jmenoval ministerským předsedou a o týden později byl Putin jako ministerský předseda potvrzen velkou většinou Dumy. 31. srpna 1999 vybuchla v obchodním středisku v Moskvě bomba a začátkem září byla řadou

výbuchů vyděšena i jiná místa. Každý vinil Čečence (první válka v Čečensku probíhala v letech 1994-96 a Máša Gessen ji jako reportérka zažila celou, včetně leteckého útoku na Groznij, kdy ruská letadla bombardovala i útokem pro mrzáčky, ačkoliv tvrdilo, že civilní objekty nebombarduje). 23. září skupina 24 guvernérů vyzvala Jelcina, aby se vzdal prezidentství ve prospěch Putina. Oba, Jelcin i Putin, vydali rozkaz k novému bombardování Čečenska, oba (podle Máši Gessen) nelegálně: Jelcin proto, že ruský zákon zakazuje použití regulárních jednotek na území Ruska (Čečensko byla součástí Ruské republiky) a Putin proto, že ruský ministerský předseda nemá nad armádou pravomoc. Nakonec Jelcinovo okolí, včetně Berezovského, vypracovalo plán, podle kterého Jelcin rezignoval před vypršením svého termínu 31. prosince 1999 ve dvanáct hodin v poledne, Putin jako ministerský předseda se stal *úřadujícím* prezidentem a o půlnoci pronesl k národu projev hlavy státu. Pak přišel den, kdy Putin vyzval Berezovského, aby mu předal všechny své akcie v televizní společnosti Kanál Jedna. Berezovskij odmítl. Putin: „Uvidíme se později, Boris Abramoviči.“ Berezovskij: „To je sbohem, Volodžo.“ Berezovskij odejel do Anglie, (kde už žil jiný bývalý ruský komunikační magnát, Gusinskij), a kde začátkem tohoto roku umřel. Zdá se, že normální smrtí.

Horší to měl Michail Chodorkovskij, chemický inženýr (spoluautor - v roce 1992 - kapitalistického manifestu *Muž s rublem*), který ve věku 37 let, když už byl jedním z nejbohatších mužů Ruska (patřila mu pěkných pár akcií v nejbohatší ruské společnosti *Jukos*), objevil v sobě koncept sociální zodpovědnosti a přišel na to, že kapitalismus dokázal lidi udělat nejen bohatými a šťastnými, ale také chudými, nešťastnými a bezmocnými. Založil nadaci *Odkrytá Rus*, údajně financoval polovinu nevládních ruských organizací (školení novinářů, internetové kavárny, v roce 2003 se

Jukos zavázal dát Ruské státní univerzitě pro humanitní studia během příštích deseti let 100 milionů dolarů. 25. října 2003 byl na letišti v Novosibirsku zatčen, odsouzen *pro podvod a neplacení daní na 18 měsíců, pak odsouzen na dalších 9 roků, než to vypršelo, odsouzen na dalších 14 roků*. Není bez ironie, že jiný velmi bohatý podnikatel, Vladimír Browder, vnuk předsedy komunistické strany USA, který se rozhodl stát se kapitalistou, aby naštal svoji levičáckou rodinu, a mocně zbohatl na ruské naftě, přivítal v *The Moscow Times* odsouzení Chodorkovského těmito řádky: *Měli bychom Putina plně podporovat v jeho poslání postavit oligarchy pod státní kontrolu...* Po několika letech přišel na řadu on, včas prodal své ruské akcie a když jeden z jeho ruských advokátů byl likvidován, podařilo se mu americký senát a později i parlament Spojené Evropy přimět k odhlasování rezoluce, zakazující příslušníkům jiných států, kteří se provinili proti lidskosti, přístup do USA a svazující v těch zemích jejich majetek.

Ne všichni vyvázli životem: 23. listopadu 2006 v londýnské nemocnici zemřel Alexander Litviněnko. Zemřel na otravu jedem používaným na trávení krys. Bylo mu 41 let, povoláním byl agentem ruské tajné policie. V programu, který o něm tři týdny dříve vysílala britská televize a několik ruských stanic vypadal šťastně, zdravě a měl plnou kšticí vlasů. Poslední dny před smrtí byl holohlavý, vyhublý, skoro bez vlády. Litviněnko v roce 1998 vystoupil v Londýně se čtyřmi kolegy na televizní tiskové konferenci, na které prohlásil, že obdržel nelegální rozkaz od tajné policie likvidovat Borise Berezovského (Litviněnko vyšetřoval předešlý pokus o atentát na Berezovského v roce 1994, ale když to Putinovi hlásil, Putin neměl zájem). Před svou smrtí Putinovi poslal vzkaz, citovaný Mášou Gessen z knihy *Goldfarba: Death of a Dissident: The Poisoning of Alexander Litviněnko and Return of KGB*: „Čítím jasně přítomnost smrti. Přišel čas, abych řekl několik slov

muži zodpovědnému za můj současný stav: Může se vám podařit donutit mě k mlčení, ale toto mlčení vás bude stát... Dokázal jste, že jste barbar, jak vás vidí vaši nejtvrďší kritici. Ukázal jste, že nemáte úctu k lidskému životu, k svobodě a jiným hodnotám civilizace. Dokázal jste, že si nezasloužíte úřad, který zastáváte, že si nezasloužíte důvěru civilizovaných lidí. Odpust vám Bůh, co jste učinil nejen mně, ale i mému milovanému Rusku a jeho lidu.“

V této recenzi jsem uvedl jen několik málo ukázek z jedné nejotřesnějších knih, které jsem kdy četl (abych se vůbec odvážil napsat o ni recenzi, udělal jsem si při čtení rukou 32 stránek poznámek). Recenzi zakončím několika citáty autorky o Putinovi, o Rusku, o budoucnosti.

O likvidaci Michaila Chodorkovského: Nejbohatší Rus ve vězení, jeho majetek ukraden za bílého dne, Putin se ujal svého místa kmotra mafiánského kmene vládnoucího zemi. Nahromadil jmění otevřenými loupežemi (Jukos), vybíráním tak zvaných poplatků, umisťováním svých kamarádů kdekoli byly peníze nebo majetek, které bylo možno ukrást. Jeho jmění bylo koncem minulého roku odhadováno na 40 milionů dolarů... „Zrušil volby; přímo zvolený je pouze prezident.“ „Putinovo Rusko je země, kde poličtí odpůrci a hlasití kritici jsou často zavražděni a alespoň v některých případech rozkaz přijde z prezidentovy kanceláře.“ Po volbách 4. prosince 2011, při nichž Putin v Moskvě obdržel méně než polovinu hlasů, a povolebního protestu se zúčastnilo nejvíc lidí od devadesátých let minulého století, Máša Gessen napsala do *International Herald Tribune*: Tento režim je odsouzený k zániku. Bude to možná trvat měsíce, možná i roky, ale Putinova bublina splaskne.

Josef Čermák

Rozhovor s velvyslancem Karlem Žebrakovským před odjezdem z Kanady

JČ: Pane velvyslance, byla pro Vás kanadská zima velkým zklamáním?

KŽ: Kanada a zdejší zima rozhodně pro mne a pro ženu nebyla zklamáním, naopak! Brzy po příjezdu jsem pochopil, že zima někde v Kanadě rozhodně není jako zima jinde v Kanadě! Zima v Torontu rozhodně není totéž co zima v Ottawě a nebo někde v Quebecu! Přiznávám, že na počátku jsem byl trochu vystrašený zkušenějšími kolegy a nebo zprávami v tisku, knihách atd. Ovšem skutečnost byla mnohem, zdůrazňuji mnohem příjemnější než prvotní obavy! Zdejší zima je jenom otázka vhodného oblečení, dostatečného intenzivního pobytu venku a hlavně - dopředu se nebát neznámého! Jediné, na co je potřeba z opatrnosti dbát, to je *windchill* - mrazivý vítr se okamžitě pozná na nose a na tvářích a musí se na to dávat pozor. Přiznám ale, že zatím nejsem tak kanadsky aklimatizován, abych v Ottawě třeba v provincii nebo v únoru oblečen do krátkých kalhot a košile stál půl hodiny na křižovatce s hrnkem kávy v ruce a povídal si s kamarádem, kterého jsem právě potkal. V prosinci a v šortkách a tričku - to zatím nedokážu.

Zima v Kanadě byla pro moji ženu i pro mne zdrojem potěšení a nadšení (tedy - pokud se zima povede, pokud je dost sněhu a dost mrazu), protože oba moc rádi jezdíme na běžkách (Gatineau park je doslova rájem pro běžkaře!), na bruslích (zamrzlý Rideau kanál je unikát!), zkusili jsme několikrát i curling (česky tuším se to jmenuje "metaná") a ostatně i jenom procházky pěšky na vrzajícím sněhu jsou tak příjemné! Zima je v Kanadě krásná a bude nám doma určitě moc chybět!

JČ: Domníváte se, že by Kanada uživila dalších pár tisíc obyvatel, nebo myslíte, že jsme přelidnění?

KŽ: Kanada je bohatá a rozlehlá země a zcela jistě by uživila a uživila i další desítky a stovky tisíc obyvatel. "Uživění" není ani tak otázkou bohatosti země, ale lidské práce, pracovitosti! V minulosti všichni noví přistěhovalci se uživilí hlavně díky své mimořádné a nevyhnutelné pracovitosti, díky tomu, že navzdory všemu protiventství dokázali vytvářet nové hodnoty (statky) materiální i duchovní - pro sebe, pro své rodiny, pro svoji komunitu, pro celou společnost. Pracovitost (ať hlavou nebo rukama, obvykle obojím) je to, co jedince i jeho komunitu uživí. Kanada tedy rozhodně může uživit ještě obrovské množství obyvatel - a tento počet závisí především na pracovitosti a ohotě v mladém věku se

nebát ani práce fyzické, ani duševní!

JČ: Jak asi víte, sochař českého původu Vilém Zach v Albertě vytváří nádherná díla inspirovaná indiánskou kulturou a historií. Někteří jsou značně velká a asi váží pár tun. Odvezete si jedno z nich do své pražské rezidence? (Myslím, že se Vám nepodaří tento problém vyřešit tak snadno, jako se to podařilo (alespoň na čas) francouzskému prezidentovi, který v Africe dostal velblouda, nechtěl se s ním táhnout letadlem nebo lodí, tak ho nechal u jedné africké rodiny - nevím, jest-li si pro něj plánoval přijet později, ale to už nepůjde: rodina ho snědla. Pan prezident si myslí, že má vyhráno, ale chyba lávky: vláda oné africké země mu dala nového velblouda - a většího).

KŽ: Z Kanady si budeme odvážet nikoliv ledního medvěda a nebo losa (či něco podobně typicky kanadského), ale hlavně krásné vzpomínky na krajinu, lesy, jezera a na lidi! Měli jsem s ženou štěstí na možnost procestovat kus Kanady - osobně jsem byl až na 80 stupni severní šířky na výzkumné stanici Eureka! Procestovali jsme postupně Kanadu od města St. John's na Newfoundlandu až po město Toffino na ostrově Vancouver nebo Dawson City na Yukonu - obrovská země! Až při těch stovkách kilometrů za volantem (a přítom na mapě stále na skoro jednom místě) člověk pochopí, jak obrovská to je země! Měli jsem štěstí poznat mnoho krajanů (a i "ne-krajanů"), kteří nám umožnili částečně poznat Kanadu (a jezera a lesy a večerní táboračky a zpěv s kytarou a harmonikou) i ze zkušeností a pohledu "starousedlíků". Měli jsme možnost získat nové, krásné, cenné životní zkušenosti a teď nás bohužel čeká ta druhá, odvrácená tvář naší profese - loučit se s přáteli při našem návratu domů do Čech. Děkujeme všem, kteří nás tady tak vlídně přijali a přejeme zdraví, štěstí a pokud vůbec nějaké krásy na čele či tváři, tak jediné od úsměvu - ale v tom případě těch vrásek může být opravdu hodně!! (to je moje velmi oblíbená forma přání).

JČ: Líbily se nám Vaše projevy, jejich humor, Vaše moudrost, která Vás upozornila, že lidská schopnost poslouchat dlouhé projevy má své meze. Co Vy soudíte o dlouhých nezávazných projevech?

KŽ: S politováním musím konstatovat to, co asi všichni víme (i na základě osobní zkušenosti) že nezávazné mohou být i docela krátké projevy. Dlouhé projevy mohou být (podle tématu a hlavně podle řečníka) zajímavé, ale i

nezajímavé a nezávazné. Samozřejmě nejlepší (a nejučinnější) jsou projevy krátké, vtipné a dobře přednesené (protože i na přednesu záleží). Bohužel talent právě takové projevy vytvořit a pak přednést - to je talent nesmírně vzácný. Leccos se dá naučit, ale vrozené nadání resp. jeho absence se nedá plně nahradit. Já osobně velmi oceňuji (a velmi se o to snažím), aby i vážná témata se říkala stručně, jednoduše a pokud možno odlehčeně pomocí žertů. Je to těžké, ale snad se mi to alespoň někdy daří. Je obecná zkušenost, že i vážné téma či problém se dá přijmout a zvládnout snáze, pokud je v projevu alespoň trochu vlídného, nezraňujícího vtipu.

JČ: Ti z nás, kteří máme rádi divadlo, jsme měli radost z vaší účasti na našich premiérách. Těšíme se, že přijдете na tu příští. Rádi bychom znali Váš názor (a nemusíte se s námi diplomaticky mazlit) na toto odvážné počínání hrstky nadšenců tak daleko od zlaté kapličky (mám dojem, že tak některé romantické duše Národní divadlo nazývali).

KŽ: Byl jsem na minulé premiéře hudební aktovky podle Malostranských povídek Jana Nerudy. Mohu jenom zopakovat to, co jsem říkal osobně v divadle - byl jsem nadšen a dojat. Nadšen zájmem českých krajanů dělat pro své duchovní povznesení a radost něco zajímavého, nadšen zájmem několika generací (od dětí až po "hodně dospělé") o české divadlo a český jazyk resp. literaturu. Držím divadelníkům palce a budu na vás velmi vzpomínat, aby se vaše divadelní úsilí i nadále dařilo a aby zájem mladé generace neustal!

Dojat jsem byl z velmi osobních důvodů - kdysi jsem se naučil hrát na akordeon (pocházím z Hořovic a tam bývala velká továrna na výrobu harmonik) a od táty a jeho hudební skupiny vesnických sousedů, se kterou jsem svého času jezdil hrát na zábavy, schůze, plesy a slavnosti ve Zbiroze, Hořovicích a okolí, jsem se naučil i písničky, které v Malostranských povídkách jeden z herců hrál na akordeon. Byl jsem pohnut, když jsem opět slyšel "staropražské" písničky na jevišti a neubráníl jsem se opravdu silnému dojetí při vzpomínce na tátu. Po návratu domů do Ottawy jsem si hned "musel" zahrát pár písniček na harmoniku - a s dojetím vzpomínat na tátu.

Na poslední letošní premiéru a slavnostní ukončení divadelní sezóny Nového divadla zase přijedu a moc se těším.

Rozhovor připravil Josef Čermák

Kdo bystrý je, dávno vidí, že ženy jsou lepší lidi

Druhou květnovou neděli se slaví svátek matek, v dobách nedávných měl být tento svátek nahrazen MDŽ a v únoru je svátek svatého Valentýna, k němu se vrací náš sudburský dopisovatel Rost'a Firla.

K svátku svatého Valentýna dáváme milovaným ženám kytku a bonbóny, ale to hlavní, ba nejhlavnější, dáváme jim uznání za víc než sladké partnerství a mateřství a úhlednou domácnost, ale za odvážnou chytrost a prozíravost. Konečně čtu černé na bílém v Lidovkách pod titulkem:

Ženy jsou nyní inteligentnější než muži, ukázaly testy IQ: PAŘÍŽ - Ženy měly letos poprvé lepší výsledky testů IQ než muži. Za posledních více než 100 let tomu bylo naopak. S odvoláním na novozélandského vědeckého a psychologa Jamese Flynna to dnes uvedl francouzský zpravodajský server France Soir.

Nikdo neví, jak rád to opisují, co jsem osobně pozoroval celý svůj život: Moje babička měla vždy rozhodující slovo v rodinné vilce na Bohumínské ulici v Ostravě; tam jsme bydleli a žili společně s prarodiči, kteří dům postavili a spravovali i vládli rodině laskavou a přísnou rukou; tedy hlavně babička, přestože dědeček byl daleko hluchnější - leč pod přísným pohledem babičky vždy ztichnul a zkroutil. Vnímám jsem

tuto intelektuální převahu babičky do svých třidvaceti let, a byla to babička, která připravila recepci na oslavu mojí promoce na inženýra a byla pyšná, že má v rodině prvního člena s titulem.

Oženil jsem se a osamostatnil, ale žili jsme rodinnému domů blízko, abych viděl jak po úmrtí prarodičů převzala vladařské žezlo v rodině moje matka; otec byl nesmírně laskavý a mírný člověk, a vládnout mu nebylo těžké, myslím si, a přijímal všeobecnou autoritu manželky bez výhrad a občasně vzpoury byly krátké jako letní bouřka.

Moje žena Eva zpočátku mírná a poddajná a navíc o šest let mladší než já, za pár let zcela zaneprázdněna plozením a kojením, zatímco já se snažil prosadit ke korýtku. Jednoho dne koncem sedmdesátých let navrhl, že bychom ty své krásné syny měli vzít na svobodu, minla na Západ, a chopila se organizace úprku s nasazením a promyšleně, jak dělá cokoliv dodnes; podle jejího plánu jsme se dostali přes Jugoslávii do uprchlického lágru Traiskirchen. Tam před komisařem pro rozmístování uprchlíků řekla pevně, že nezůstaneme v Evropě, ale míříme do Kanady, což se podařilo.

Mohl bych popisovat tučet klíčových situací, kdy paní Firová měla víc rozumu než já a navíc rozhodnost. Aspoň jeden pro ilustraci, jak se chytrá Eva zachovala, když dlužní společnost Falconbridge, kde jsem pracoval jako měřič, propustila čtvrtinu zaměstnanců v roce 1984 a já se podělal, že jsem nezaměstnaný jak nás učili v marxismu: Eva otevřela telefonní knihu, zavolal na pár míst co umí, a další den nastoupila jako překladatelka a já byl doma u děti a pobíral jsem podporu v nezaměstnanosti; což ovšem nebylo kafe pro mne a začal jsem hledat cestu k podnikání, což se mi též zdařilo; když mne o pár let povolali z Falconbridge do zaměstnání, Eva to odmítla a připojila se do mé firmy jako účetní a drží otěže a firemní kasu v rukou dodnes.

Když jsem vyprávěl Zdenkovi o třech generacích mých nejbližších ženských, řekl schovivavě, že to může být moje osobní zkušenost či štěstí, ale netýká se každého. Bez dlouhého váhání jsem rozšířil svou osobní zkušenost do obecnější polohy a řekl jsem, že ženy ve vyvinutých zemích žijí v průměru o šest let déle než muži. A optal jsem se, ať vyjmenuje vdovy co zná a vdovce a v jakém to je poměru?

Zdeněk spočítal na prstech čtyři vdovce a patnáct vdov, které osobně zná, leč vzdoroval dál: „No a co z toho vyvozuješ?“

To je přece jasné přece, řekl jsem, že v rukou žen se akumuluje více zděděného bohatství a tím větší vliv na společenskou i politickou budoucnost.

„A jak je to budoucností světa prospěšné?“ nezdával se Zdeněk.

Skoro každý zaměstnavatel Ti řekne, že ženy jsou lepší zaměstnanci než muži, zvláště dnes, když málokteré zaměstnání vyžaduje manuální sílu rukou, ale více rozumu.

„Hm,“ vzdychl Zdeněk a řekl jsem to hlavní: „Ženy nemyslí ideologicky jako muži, nejdou do války kvůli hrdosti jako muži, kvůli poháněné cti, ženy vyjednávají...“

„To jsou hypotézy,“ přerušil mne Zdeněk, ale pokračoval jsem, „...dívký jsou lepší studentky, což ví každý pedagog, jsou cílevědomější kvůli mateřství, jsou pečlivější kvůli zkušenosti s domácností a výchovou dětí, prostě jsou lepší a chytřejší než my.“

Zdeněk mávl rukou, což jsem vzal jako vítězství, že ho mám na své straně, že ženy jsou chytřejší, což z mého hlediska je i skutečnost v jeho manželství, ale neřekl jsem mu to; a přidal jsem poslední polínko: „Dobře víš, že rád píši a koresponduji a moje dlouholetá zkušenost s korespondentkami a mužskými korespondenty má stejný poměr jako ty tvoje vdovy a vdovci, čtyři ženy k jednomu chlapovi, a to je můj osobní důkaz o chytrosti žen, jak rychle zvládají nové technologie a že si podržují zájem a zvědavost déle a více než muži, kteří intelektuálně vadnou před mýma očima zatímco ženy se snaží zůstat mladé.“

Zdeněk si vzdychl, protože má stejnou zkušenost a mockrát mi řekl, že jeho nejlepší kamarádi, a spolužáci a bývalí kolegové kysnou jak syrovátka a mlčí jak ryby.

„A co tvoji synové? Jak ti se ti jeví jejich zápas o vládu v manželství?“

„Hahaha,“ zachechtala se Eva, která dosud debatu o chytrosti žen jen sledovala, „oba si vzali ženské viditelně různější dokonce chytřejší než jsou moji skvostní synové sami; postaru bych řekla, že jsou oba 'pod pantoflem' jako byl můj táta, Rost'ův dědeček i tatínek.“

Ohleduplně neřekla, že jsem pod pantoflem já, a tak jsem s klidem vyslovil, že se mám pod pantoflem, a že se mám jako vévoda a nevím, čím jsem si to zasloužil. „Ale zasloužil,“ řekla Eva vehementně, čtyřicet let jsi byl nejlepším manželem jakého bych si mohla představit, a věřím, že s mou údržbou a dohledem máme dalších čtyřicet před sebou.“

Dovede si někdo představit chytřejší odpověď na tak lepkavou otázku? A budiž toto závěrem a důkazem, že ženy jsou chytřejší než muži, a basta.

Rost'a Firla - Sudbury

Zahajovací koncert Pražského jara

Od 12. května do 2. června se v Praze uskuteční již 68. ročník světově známého festivalu vážné hudby *Pražské jaro*. Již tradičně bude zahájen souborem symfonických básní *Má vlast* od Bedřicha Smetany. Prestižní koncert se bude tentokrát odehrávat v režii symfonického orchestru rozhlasové stanice *Radio France* pod taktovkou kanadského dirigenta Petera Oundjiana. Ten je v současné době hudebním ředitelem *Torontského symfonického orchestru* a *Skotského královského symfonického orchestru*. Kromě toho má tento významný dirigent a houslista celou řadu zkušeností s českou vážnou hudbou, neboť se již dříve podílel na nastudování děl Janáčka, Dvořáka nebo právě Smetany.

www.festival.cz

Kanadská mozaika - vydává Kanadské velvyslanectví v Praze

Pre veľký senjem o sabavu "Juniales" s Dusanom Grunom sme pre vas pripravili!

Dušan Grun

2 extra koncerty

NEDELA 2. JUNA
PRAGUE RESTAURANT
MASARYKTOWN
OD 4.PM

STREDA 5. JUNA
RESTORACIA
THE GOLDEN PHEASANT
MISSISSAUGA
OD 7.30.PM

INFO & RESERVATION
Jan Maciba
905 812 5663
Ludo Soudek
416 801 2498

TICKETS \$29.00

Toronto: 19.7. 2012

Vážený čtenáři,
pokud máte zájem o knihu vydavatelství Sateřiv Aleše Březiny *Řetěz bláznů*, která vyšla v nakladatelství EMAN v Beneluxu, můžete ji v nejbližší době dostat poštou. Na naší adrese:

Satelitte 1-416, P.O. Box 176,
Station „E“, Toronto, ON M6H 4E2

Cena, včetně poštovného, je 25 dolarů.
Táto vpadá sponzorka na internetu: www.eman.evargnet.cz

nakladatelství EMAN

Aleš Březina, *ŘETĚZ BLÁZNŮ*

ISBN: 978-80-254-1111-1

256 stran, 12,5 x 17 cm, brož., 2012 v Beneluxu
ISBN: 978-80-254-1111-1

Objednávám

Počet: _____ kus(ů) knihy *Řetěz bláznů*.

Jméno: _____

Adresa: _____

Město: _____ Provincie: _____

Posílám dolarů: _____

Telefon (není nutné): _____ E-mail (není nutné): _____

Zápisky od Pacifiku (2013-7)

Do provinčních voleb tady v Britské Kolumbii už chybí jen dva týdny. Je to doslova pikantní, že v této souvislosti jsem si opět připomněl ono rčení, že každá mince má dvě strany. Volně parafrázováno dá se říct, že i každý čip, ten kouzelný šém vložený do neviditelné hlavy pokroku, má také dvě strany. Onu užitečnou a příjemnou třeba docela oním dokonalým pohodlím bleskové korespondence v podstatě po celém světě. A na té druhé?

Snadné je pomoci komunikační krabičky, jaké jsou dnes v kapsách i dítek škol nejnižších stupňů, stejně tak ale zločinců z podstaty a nebo pochybného fanatismu, hotovících se odpálit smrtící nálož bez pomoci starobylého doutnaku. O příklady věru není nouze. Z těch nejposlednějších tragédie v Bostonu.

Dnešní komunikační technika může připravit o život nevinné, stejně tak o funkce politiky neopatrné, kteří vstoupili do sítě emailu, tweeteru a podobně. Stisk chybného tlačítka a již se kdekdo dozvídá to, co se měl dozvědět snad jen určitý jedinec, čímž se navracím ke zmíněným volbám. V několika dnech došlo k několika rezignacím kandidátů, kteří se právě těch chybných stisků dopustili.

Ostatně, takové případy jsou dnes zcela běžné, a to nejen v této provincii, ale jak dobře známo i v USA či Evropě.

Sotva možné v časech poštovních doručovatelů ...

Matka zmíněných bostonských teroristů se nechala slyšet (a novináři ji pozorně naslouchali), že její synové nejsou hromadní vrazi, ale nevinní mladíci a ona proklíná den, kdy se rodina usadila ve Spojených státech. Deset let si v zemi žili, zda spokojeně nebo jinak, nevím, zato je známo, že jeden synek byl na cestě k vysokoškolskému diplomu. A o státní podporu dozajista neměl nouzi.

Nejednomu liberálnímu americkému novináři se nelíbí tzv. omezení svobod, čímž myslí ta opatření, které sice nepochybně znepříjemňují život obyvatel, ale kdoví, ke kolika podobným katastrofám by bez jejich zavedení došlo?

A netřeba povídat o USA. I na východě Kanady profesionální pozorností RCMP nedošlo k vyhození vlaku jinými dvěma zločinci. Ano, zločinci, neboť jimi zamýšlený čin nelze omluvit ničím.

Bohužel, myslím, že jenom na televizní stanici Fox bylo možno vyslechnout názor adresovaný matce teroristů po jejím proslovu. Nic takového na ostatních k liberalismu tíhnoucích kanálech k vidění nebylo. Mladá a půvabná soudkyně Jeanine v sedmiminutovém projevu vyslovila přesně to, čím měl na bostonskou tragédii reagovat prezident Obama. Nazvala věci a události pravými jmény, absurditou a krajní nemorálností prohlášení matky oněch zločinných synů: Jsou nevinní! A pod. Díky internetu a emailu jsem záznam obdržel od přátel, kteří projev sledovali.

Oněch pár týdnů před útokem USA na Irák jsem dost pozorně sledoval zasedání OSN včetně Rady bezpečnosti a projednávání *Rezoluce 1441*, kterou tehdy Saddam Hussein nebral vážně, stejně jako varování Spojených států, že jeho počínání bude mít vážné následky. Tehdy jsem byl přesvědčen, že to co následovalo se stát muselo.

Čas a další skutečnosti ukázaly, že to byl krok nedomyšlený a neopodstatněný.

Velmi zevrubně o tom píše Gwynne Dyer (před časem působící v kanadské televizi) ve své knize *Future Tense*. Zcela zřetelně je levicového zaměření, nicméně situaci hodnotí argumenty, které je vcelku vcelku dost těžko vyvracet. Nepůsobí nijak jednoznačně ve prospěch Spojených států. Ale poněkud nereálné jsou jeho informace o projektu *Pax Americana*, který dle autora uspil, ba předcházela invazi do Iráku, stejně jako až nepochopitelné zlehčování hrozby terorismu a celosvětového hnutí džihádu. Ale o budoucnosti Iráku a situaci tam bude více známo po konečném odchodu amerických vojáků.

V knize je také kratičká zmínka, která mne v souvislosti s počínáním dnešní Číny (více jsem o tom psal v některých z minulých *Zápisů*, s odkazem na knihu dvou amerických autorů řadu let žijících v Číně *The Death by China*). Na straně 234 autor píše: V roce 2004 Francie se stala první evropskou zemí, která uskutečnila společně námořní manévry s Čínou a šéf EU Romano Prodi zajistil, aby Čína měla přístup ke klíčovému technologickému jako evropský geo-zaměřovací systém, takže Beijing může své rakety zamířit přesněji. Ač kniha je z roku 2004, je hodná pozornosti.

Závěrem připomínka oné pošetilosti, tentokrát z pera slovnatého autora Paul Johnsona v knize *Creators*. V kapitole věnované Walt Disneyovi píše (str.267.): *V dnešním klimatu politické korektnosti by slavný film Sněhurka a sedm trpaslíků nemohl spatřit světlo světa. Sněhurka by byla označena za rasistku, trpaslíci proměněni do vertikálně vyzývaných lidí, jeden z nich, Dopy by byl napaden za dělání si legrace z mentálně postižených, dva další, Sleepy a Sneezy došli by znelíbení za znevažování zdravotní kondice; i Grumpy a Bashful by mohli být vzati na milost, než s výhradami. Jenom Happy a Doc jsou politicky korektní dle dnešních kritérií.*

Není to smutné až k absurdnosti?

Od takové absurdnosti není příliš daleko skutečnost, kterou si jeden může dost snadno ověřit, tedy pokud mu paměť slouží spolehlivě tak, aby se s její pomocí mohl navrátit o řadu let proti toku času.

Snaha o udržení hodnoty našetřených peněz zavede nás občas do kanceláře bankovního úředníka, ne-li dokonce finančního poradce a experta. A tu, když transakce je dohodnuta, do díla vstupuje přítel počítač a jeho dokonalý soudruh printer. Z něj pak se valí jedna stránka papírů za druhou a když přístroj dotiskne, objeví se před námi na stole solidní hromádka papírů. Na mnoha místech popsaného drobným písmem. A dojde k podpisování.

Není to pro nás nic nového, taková aktivita. I v minulosti docházelo k podobně. Ale jak málo a pro stejný nepochoybně účel, těch lejtser bylo! Mám často pocit, že mnohá pracovní místa mají za náplň vytváření stále nových, rozsáhlejších dokladů a formulářů - pomoci všemocného počítače.

Už jenom chybí, aby pak člověk po návratu domů našel plakátek s výzvou podobající se té, jakou ještě pamatují z doby mladí v lidové demokratické republice: Šetřte naše lesy! I tady, v Kanadě, jsou lesy. Nesrovnatelně bohatší, ale stejně hodné ohledu.

Vladimír Cícha - Vancouver

Fiddler's Dell Bar & Grill

Since 1954
Licensed under L.L.B.O.

Evropská a kanadská kuchyně
Slovenský i szegedinský guláš s knedlíky, smažený sýr, řízek!
V neděli, v pondělí a ve středu můžete mít populární křidélka!
Dvacet točených domácích i dovezených piv
Velká obrazovka, na které můžete sledovat přímé fotbalové
i hokejové přenosy!

Na vaši návštěvu
na 781 Annette St. (křižovatka Jane St.) v Torontu
se těší

Jozef Karol; Tel.: 416/767-8882

**TOČENÝ PILSNER URQUEL A CZECHVAR
V ZÁPADNÍM TORONTU!**

PORTRÉTY, KRESBY, OLEJOMALBY, KOLÁŽE

Lament

MARIA GABÁNKOVÁ

TEL.: (416) 535-8063

www.paintinggalleries.net

e-mail: gabankova@paintinggalleries.net

Kanadské elegie

recenze

Vladimír Cícha: Fata morgana

Kniha elegických vzpomínek Vladimíra Cíchy je příběhem jednoho z těch, kteří se rozhodli řešit svoji životní situaci po srpnu roku 1968 odchodem z vlasti. Zemí zaslíbenou se mu stala Kanada. Kompozice autobiografie je řízena dvěma proudy, které se střídají a prolínají. Jedna linie sleduje autora od raného dětství v době německé okupace až k odchodu z Československa po srpnu 1968 přes Vídeň do Kanady. Druhá linie popisuje jeho život v Kanadě až do roku 2012. Vzniká tak napětí z očekávání styčného bodu obou linií, tj. konkrétní příčiny a detailů odchodu do emigrace. Toho se čtenář dočká v závěru díla.

Obsahu odpovídá i titul *Fata morgana*. Autor očekává na svých životních křižovatkách skvělou budoucnost, ale realita je vždy jiná. „Jsem Bludný Holanďan, hledající mamě spojení vlastní minulosti s budoucností. Doufající, zklamaný, znovu doufající.“ (str. 76) Podtitul *Vzpomínkové leporelo* přirovnává jednotlivé kapitoly k částem leporela - pospojované střepy vzpomínek. Sledujeme autorovy úvahy o správnosti rozhodnutí, výčitky, že opustil s rodinou své rodiče, a tak je připravil o milovaného vnuka. Popisuje výlety za krásami Kanady, ale nevyhýbá se i výhradám k nové vlasti (např. pruderie protestantského severu). Ukazuje nelehkou pozici emigrantů při hledání zaměstnání a při naplňování představ o profesní kariéře. Kruh se uzavírá při porevoluční návštěvě českého domova. Na návrat je však pozdě. Odchod do předčasného důchodu a zdravotní problémy stáří - operace srdce - vyprávění

uzavírají. Z nemocnice odchází s novou nadějí na další život ve svém kanadském domově. Autor zaujme čtenáře velmi pěkným, kultivovaným a barvitým jazykem (metafory, epiteta, přirovnání). Kniha si získá čtenáře zejména mezi těmi, kteří mají podobnou zkušenost s emigrací do Kanady, ať už osobní či zprostředkovanou rodinnými příslušníky a známými. Nabízí možnosti srovnání. Domnívám se, že zaujme hlavně podobnost zkušeností i prožívání nelehkého životního osudu, plného nadějí i pochybností, radosti, ale zejména stesku

po domově. Chronologicky řazené vzpomínky na Československo v období třiceti let (cca 1940 - 1968) umožňují pak zajímavý zpětný pohled zvenčí na průběh těchto let u nás (osvobození, únor 1948, procesy 50. let, 60. léta v kultuře, sovětská invaze 1968) a jeho hodnocení. Svým tématem i nevelkým rozsahem (170 stran) by kniha Vladimíra Cíchy mohla mít na současném knižním trhu úspěch.

5. 4. 2013

Mgr. Ludmila Kučerová

Za Magdou Šlapákovou - 91

Vlastně skoro 91 let (chybělo jí 8 dnů). Do Kanady nejdřív přesídlil její syn Zdeněk s rodinou a Magda se svým manželem Josefem ho následovali v srpnu 1971. Její manžel zemřel v roce 1979.

Magda se zapojila do krajanského života, hlavně do Sokola, zúčastnila se sletů v Kanadě i v Evropě (Sokol jí udělil čestné uznání), na některých akcích československé komunity (někdy v národním kroji) pilně pracovala, pravidelně navštěvovala představení českého (později Nového) divadla, byla členkou Masarykova demokratického hnutí v Praze. Naposled ji většina z nás viděla právě při udělování sokolské medaile v kostele sv. Václava v březnu 2008.

Poslední měsíce svého života strávila v torontských nemocnicích, nejdříve v nemocnici sv. Josefa a od 6. února letošního roku v nemocnici sv. Michala, kde prožila více než dva měsíce v *Palliative Care Unit*, kde - jak to popisuje Zdeňkova partnerka a Magdina přítelkyně, Milena Zofka - měla veškerou péči od profesionálních pracovníků a kde s ní Zdeněk a Milena trávili dlouhé hodiny, aby se necítila osamocená. Zemřela v přítomnosti svého syna ráno, 17. dubna. V pátek, 19. dubna se s ní v pohřebním ústavu rozloučil farář Libor Švorčík a její přátelé.

Milena Zofka o ní napsala, že byla *velice odvážná, statečná, houževnatá a přítom vstřícná a chápající*. Já jsem ji viděl jako skromnou ženu, jednu z lidí, na jejichž nenápadném, skoro pokorném, ale ve skutečnosti neobyčejně činném a tvořivém životě závisí civilizovaný život. Děkuji, Magdo!

Josef Čermák

Toto číslo bylo dáno
do tiskárny

9. 5. 2013 ve 3:00

Příští číslo vyjde:

13. 6. 2013

Uzávěrka: 6. 6. 2013

Chcete sledovat a ovládat
TV vysílání z pohodlí
Vašeho gauče?

Kablovka
online TV
The future of IPTV

Česká a Slovenská televize Jednoducho a bez počítače!
www.kablovka.com

EXPERIENCE EDENVALE AERODROME
A beautiful place to fly and dine

- Bistro 26 Restaurant
- Hangar Rentals
- Czech Manufactured Ultralight Aircraft for sale
- Self Serve Fuel Station
- Runway Lights
- Automatic Weather Observation Station (AWOS)

EDENVALE Aerodrome BISTRO 26

5195 Hwy 26 East | Stayner, ON | L0M 1S0 | Tel: (705) 428-3112
www.edenflight.com | www.bistro26.ca | info@edenflight.com

For reservations please call (705) 428-4783 or email us at info@bistro26.ca

Kdyby tak zámeček na Jenerálce mohl promluvit

Protože takovýto zázrak je možný jen v pohádkách a tady vůbec o žádnou pohádku nepůjde, tak vám to povím sama. Stojíme totiž opět u výročí ukončení druhé světové války a uvedeného zámečku se válka opravdu hodně týkala a lidé by se to měli dozvědět.

Zámeček Jenerálka se nachází na okraji Prahy 6 pár kroků od Dejvic v údolí Tiché Šárky. Kdysi dávno patřil do katastru tamější obce Nebušice, ale to ještě neměl charakter zámečku, ale rozsáhlého hospodářského dvora, který byl původně v majetku Strahovského kláštera. Vznik dvora je umístěn do 18. století a představoval vlastní obytný dvorec, hospodu a kovárnu. A protože obec Jenerálka byla na důležité komunikační tepně z Prahy k Horoměřicům, Tursku a dále na sever z Čech, byl tím dán i význam dvoru jako takového. V bezprostřední blízkosti dvora vznikla na čedičové skále také kaplička zasvěcená sv. Janu Nepomuckému, v počátku 18. století nahrazená kostelíkem. Hospodářský dvůr v konci 18. století prošel výraznou neobarokní přestavbou a ta setřela do značné míry původní charakter dvorce a nastolila zámečkovou podobu.

Zámeček ležící ve velice klidné a zároveň divoké krajině později sloužil Pražanům pro vyhledávané letní pobyty. Jedním z těch významnějších návštěvníků byl i malíř krajinář A. B. Piepenhagen a nechyběl ani jeho přítel malíř Josef Navrátil. Čas od času se v zámečku měnil majitel, každopádně za důležitého mezník lze považovat rok 1922, kdy ho koupila Kancelář československých legií a Podpůrného fondu legionářského a ten zde přetvořil objekt v domov legionářů-invalidů. Vnitřní přestavba v roce 1925 umožnila umístit sem až sto padesát osob a kromě bydlení zřídil i hovorny, čítárny, herny, koupelny, sušárny, jídelnu, prádelnu a další služby. Dokonce v blízkosti zámečku byla vybudována i jakási umělá jeskyně s možností občerstvení a venkovního posezení na sluníčku. Legionářský domov slavnostně otevřel tehdejší ministr národní obrany František Udržal a v proslovu vyjádřil, že vybudovaný domov je pouze malou splátkou za vše co legionáři udělali pro český národ.

Válka vše změnila. Po atentátu na Reinharda Heydricha byl v srpnu 1942 zámeček dočasně přeměněn na Kinderheim - Dětský domov. Nacisté zde shromáždili celkem čtyřicet šest dětí od dvou do šestnácti roků věku, sirotků, jejichž rodiče buď byli popraveni po atentátu anebo skončili v koncentračních táborech. V některých pramenech je uvedeno, že byl v táboře internován i nezletilý čtrnáctiletý František Kubiš, nejmladší bratr Jana Kubiše. Jinak však celá Kubišova rodina byla po atentátu gestapem vyražena až do vzdálených rodinných vztahů. Děti byly v zámečku vedeny pod přísným vojenským režimem na což dohlížely dvě speciálně vyškolené ošetřovatelky, bez

ohledu k věku dětí. Jedna z dosud žijících pamětnic v loňském roce pro noviny Prahy 6 řekla: „Byli jsme odtrženi od rodičů, od všeho co jsme měli rádi. Měli jsme zapomenout svá jména a náš osud byl nejistý. Moji rodiče byli v koncentračním táboře v Mauthausenu krátce na to popraveni“. Při občasných vycházkách, hlídali děti profesionální policisté a příslušníci SS. Protože se nacisté domnívali, že děti přicházejí do kontaktu s místním obyvatelstvem, vydali zákaz vstupu do tohoto místa Tiché Šárky. Děti zde byly internovány plně dva roky a pak převezeny do jiného tábora a sice Svatobořic na jižní Moravě - také tady to ale pro ně nekončilo, byly znovu těsně před koncem války převezeny do Plané nad Lužnicí a teprve v roce 1945 si je rozebrali příbuzní v Praze. Ve všech případech bylo označení *Kinderheim* - Dětský domov, naprosto vzdálené pojmu opravdového dětského domova. Děti se dočkaly konce války a svobody. Byl to neuvěřitelný zázrak, přežily všechny! Dnes jsou ony děti většinou označovány jako „Svatobořické“, „Jenerálkovské“ ale byly také.

Po přemístění dětí do Svatobořic začal o zámeček projevoval nebyvalý zájem Karl Hermann Frank, v té době již říšský státní ministr a generál policie Protektorátu Čech a Moravy. Nechal zde zřídil v roce 1944 tábor a internoval sem významné politické české vězně dosud vězněné v různých místech Protektorátu. Byl tu například dr. Vladimír Krajina, dr. Kamil Krofta, dr. Arnošt Heidrich, dr. Ivan Déřer a další. Na všechny tady K. H. Frank prováděl těsně před koncem války drsný nátlak, aby vytvořili novou vládu a převzali vedení české země - neučinili tak, Frankův nátlak byl bezúspěšný.

Osud dětí z Jenerálky dnes připomíná pamětní deska, která je umístěna na zdi jedné z původních budov. Je na ni použit motiv obličejku děvčátka z výšivky kapesníku s věnováním, který byl zapůjčen ze sbírek Památníku Terezín. Výšivku vytvořila Ludmila Valčíková sestra parašutisty Josefa Valčíka, který padl společně s dalšími v kostele sv. Cyrila a Metoděje 18. června 1942. Také Ludmila Valčíková byla vězněna a nakonec v pouhých devatenácti letech popravena.

Za minulého režimu patřil zámeček národnímu podniku Tesla a začal se dostávat do katastrofálního stavebního stavu, stejně tak zahrada a celé okolí. Po roce 1990 zde Tesla přestala působit, ovšem devastace objektů už byla zcela nezadržitelná.

Nakonec zámeček získala baptistická církev, která v něm zřídila Mezinárodní baptistický teologický seminář.

Zámeček, zahradu a celé okolí začala opravovat a v neuvěřitelně krátké době zrekonstruovala zcela zdevastované objekty i včetně všech interiérů, zahrady a parku. Konečně se zámeček opět začal usmívat a přestal působit pochmurným dojmem, ale smutný byl hodně dlouho a obzvláště pro ty lidi, kteří znali, jakou historickou kalvárií si prošel a věděli, že válečné děti ze zámečku, nikomu nic neudělaly a za nic nemohly.

Ing. Jana Fafejtová - Praha

Oznámení českého velvyslanectví

Dne 29. dubna 2013 byl velvyslancem České republiky v Kanadě Ing. Karlem Žebrakovským slavnostně zahájen provoz Honorárního konzulátu České republiky v Montrealu, v jehož čele bude JUDr. Hynek Žikovský z právní kanceláře Colas Moreira Kazandjian Zikovskyy LLP. Sídlo nového honorárního konzulátu bude umístěno v prostorách firmy CMKZ na adrese 2020 University, Suite 1920.

Otevírací hodiny konzulátu jsou stanoveny **každý pátek od 10:00 do 12:30 hod., na základě předem dohodnuté schůzky**. Schůzku je nutné sjednat v dostatečném časovém předstihu buď e-mailem (montreal@honorary.mzv.cz) nebo telefonicky (tel. 1-514-316-4383 se záznamníkem) s uvedením dne, jména a důvodu návštěvy s tím, že návštěva (čas nebo den, pokud by počet nahlášených zájemců o konzulární služby byl vyšší než časové možnosti) bude potvrzena telefonicky nebo e-mailem. **Přijímány budou pouze předem ohlášené návštěvy**. V případě urgentních záležitostí (jako např. ztráta pasu nebo osobních dokladů) se zájemci musí obracet přímo na stálou diplomatickou službu Velvyslanectví České republiky v Ottawě (tel. 1-613-794-2277).

Konzulární úřad vedený **honorárním úředníkem** má na rozdíl od velvyslanectví či generálního konzulátu omezenou věcnou působnost a provádí pouze následující úkony:

- ověřování podpisů osob (např. plné moci či potvrzení o žití)
- ověřování správnosti opisů či kopií listin pro použití při jednání v ČR
- ověřování správnosti dodaného překladu
- předávání formulářů pro vystavení českých matričních dokladů a zjišťování českého státního občanství
- vydávání NCD (náhradních cestovních dokladů) nebo ETD (náhradní cestovní doklad Evropské Unie)

Mezi agendu, kterou honorární konzulární úřad zásadně nevykonává, spadá zejména vydávání cestovních pasů či víz, s těmito žádostmi se musí žadatelé obracet přímo na Velvyslanectví České republiky v Ottawě.

Fotbal**Černá třináctka...**

Masakr ligových trenérů pokračuje, padlých už je víc než malých černoušků, tvrdí server Sport.cz. Zatímco malých černoušků bylo jen deset, odvolaných trenérů napočítáte čtyři kola před koncem fotbalové Gambrinus ligy hned třináct. Dvakrát se změnilo obsazení na lavičce v Příbrami a v Českých Budějovicích, jednou pak v Mladé Boleslavi, Teplicích, Ostravě, Slovácku, Brně, Hradci Králové, na začátku minulého týdne v pražské Slavii, v neděli v Jablonci a v pondělí v Olomouci...

Hotový masakr, nad nímž by srdce Agathy Christie muselo zaplesat. Autorka oblíbených kriminálních a detektivních příběhů napsala klasiku Deset malých černoušků, v níž v duchu dětské písničky hyne podivnou smrtí jedna osoba za druhou.

Jenže deset je málo, klubovní funkcionáři Agathu trumfno. V tomto ročníku nabrousili mačety již třináctkrát. A vzhledem k tempu, v jakém trenéři v posledních dnech padají, nejsou další oběti vyloučeny.

Slavii po matných výkonech a po prohře v Příbrami 0:2 opustil Petr Rada a jeho místo zaujal Michal Petrouš a stal se zázrak. Sešívání s neuvěřitelným sebevědomím rozdrtil Jablonec 5:1, když již v poločase vedl 3:0. Při tom byla jedna branka hezčí než druhá. Dvakrát skórovali Juhár a Mičola. Jablonecký trenér Kotál byl po zápase smutný a to nevěděl, že po tiskové konferenci bude na dlabě. Jenže i v Jablonci došlo k metamorfóze a mužstvo, které šlo od debaklu, k debaklu porazilo ve středu v Českém poháru místního rivala Liberec 2:0 a je ve finále Českého poháru, kde se střetne s Mladou Boleslaví, která překvapivě vyřadila Spartu na jejím hřišti 2:1, když doma remízovala 1:1. Sparta, která měla vykročeno za titulem zbrabala nejen Pohár, ale zkomplikovala si situaci překvapivou remízou doma s Jihlavou 2:2 a prohrou v Liberci 0:2. Ale i vedoucí Plzeň si málem zkomplikovala život, když po pár minutách hry proti posledním

Budějovicím vedla 2:0. Jihočeši však v druhém poločase vyrovnali a mnoho nechybělo a odvezli by si z Plzně bod. Nakonec však prohráli nešťastně 2:3. O ještě větší smůle mohou mluvit hradečtí Votroci. Ti ještě devět minut před koncem vedli v existenčním zápase se Slováckem 2:1. Dohrávali však o deseti a Volešák s Valentou otočili skóre. Zdá se, že dva sestupující vzejdou z trojice Teplice, Hradec a Budějovice.

Gambrinus liga

1. Plzeň	26	18	5	3	49:18	59
2. Sparta	26	16	6	4	43:20	54
3. Liberec	26	13	5	8	37:31	44
4. Olomouc	26	11	8	7	34:26	41
5. Jablonec	26	11	8	7	44:38	41
6. Dukla	26	9	12	5	41:29	39
7. Boleslav	26	10	7	9	32:32	37
8. Slavia	26	8	9	9	33:30	33
9. Jihlava	26	6	13	7	30:37	31
10. Slovácko	26	8	6	12	31:36	30
11. Brno	26	8	5	13	28:43	29
12. Ostrava	26	7	7	12	30:36	28
13. Příbram	26	6	9	11	24:36	27
14. Teplice	26	6	8	12	28:39	26
15. Hradec	26	5	9	12	27:37	24
16. Budějovice	26	5	5	16	21:44	20

Corgoň liga

Na Slovensku visí Damoklův meč nad legendární Trnavou, která prohrála v Ružomberku 0:1 a je na posledním místě. Nutno říci, že ani vedoucímu Slovanu se moc nedaří a prohrál v 29. kole v Trenčíně 1:4. Slovan má však devítibodový náskok před Senicou a dokonce vede o jedenáct bodů před svým přemožitelem z Trenčína. Daří se Myjavě a Nitře. Obě mužstva vyhrála v posledních třech zápasech.

Corgoň liga

1. Slovan	29	15	10	4	50:29	55
2. Senica	29	13	7	9	36:31	46
3. Trenčín	29	11	11	7	43:32	44
4. Košice	28	11	9	8	35:29	42
5. Ružomberok	29	11	8	10	31:37	41
6. Myjava	29	10	9	10	39:35	39
7. Žilina	29	8	14	7	32:22	38
8. Moravce	28	9	8	11	36:36	35
9. Nitra	29	10	5	14	35:46	35
10. Bystrica	29	7	11	11	25:29	32
11. Prešov	29	7	8	14	20:38	29
12. Trnava	29	6	10	13	27:45	28

Hokej**Bude Plzeň mistrem v hokeji i ve fotbale?**

V Plzni se konal nejen filmový festival Finále, ale plzeňští hokejisté vyhráli i letošní hokejovou ligu, když v rozhodujícím šestém zápase porazila Plzeň Zlín 4:3 v prodloužení brankou Martina Straky z 97. minuty. Na Slovensku se stali mistrem hokejisté ze Zvolena, kteří vyhráli sérii 4:1 na zápasy a v rozhodujícím utkání zvítězili doma 2:1.

Na Mistrovství světa jsou senzaci Švýcaři, kteří zdolali nejprve domácí Švédsko 3:2, pak Kanadu po samostatných nájezdech rovněž 3:2 a v pondělí i české hokejisty 5:2. Ti podleli před tím Švédsku 1:2, takže mají pouhé tři body za vítězství nad Běloruskem 2:0.

O poznání lépe jsou na tom ve „finské skupině“ slovenští hokejisté, kteří zdolali Francii 6:2 a Německo 3:2. Prohráli však s domácím Finskem 0:2. V příštím čísle přineseme zpravodajství z MS od našeho spolupracovníka Jaroslava Kírchnera přímo ze šampionátu.

Ve Stanley Cupu po druhé za sebou si český hokejový útočník David Krejčí z Bostonu připsal tři kanadské body. Ve středečním čtvrtém duelu play off zámořské NHL proti Torontu rodák ze Šternberka znovu exceloval a hattrickem zařídil venkovní výhru Medvědů 4:3, rozhodující gól přitom podruhé za sebou vstřelil až v prodloužení a po zásluze se stal první hvězdou utkání. Boston se ujal vedení v sérii 3:1 na zápasy, jednou asistenci se na tom podílel i další český legionář Jaromír Jágr, u všech branek byl i Zdeno Chára.

AMAZING ICELAND
Land of the Midnight Sun

Hi Everyone!
We have always wanted to see Iceland and guess what?
We're going and you are welcome to join us!
17. Aug - 24. Aug 2013 - 7 days/6 nights
Direct flight with Icelandair
Please call for more information, space limited.

UNIGLOBE
Enterprise Travel

1221 Yonge Street (at Summerhill Ave.) Toronto
Tel: 416 504 3800
Toll Free: 1 800 825 7577
Fax: 416 968 5947
Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

blanka@premieregrou.com
dianab@premieregrou.com

ROYAL LEPAGE Signature Realty
THE WORLD'S MOST TRUSTED & OPERATED BROKERAGE

Rosti Brankovsky
Broker
Jedinečné služby

Jak prodat dům nebo kondo?
Rosti Brankovský, který má hodně zkušeností s prodejem, to může udělat za vás.

Jak koupit dům nebo kondo?
Když vidíte inzerát nebo nápis *Dům na prodej*, Rosti Brankovský vám ho může ukázat.

Jsem tu pro vás!
Royal Le Page, Signature Realty
Independently owned and operated brokerage
416/443-0300 - direct 416/443-9268
www.branksky.com * e-mail: rostib@rogers.com

863 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
(416) 533-0080

261 Danforth Ave.
Toronto, Ont
(416) 466-0330

CYCLEMANIA